БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 61

4 МАЙ СЕШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Ишчилар, колхозчилар, интеллигентлар, СССРнинг барча халқлари меҳнаткашларининг халқаро ҳамкорлик куни — 1 Майни зўр тантана ва қувонч блан байрам қилдилар.

Коммунистик партия раҳбарлигида янги ғалабалар сари, олға!

Бахтиёр совет халқи, халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари ва бутун прогрессив инсоният меҳнаткашларнинг халқаро ҳамкорлик куни, барча мамлакатлар ишчиларининг қардошлик куни — 1 Майни зўр тантана блан байрам қилдилар. 1 Май куни қудратли Ватанимизнинг пойтахти Москвада, қардош республикаларнинг пойтахтларида 1 Май паради ва умумхалқ намойишлари бўлиб ўтди. Баҳор байрами кунида яйраб-яшнаган миллион-миллион совет кишиларининг колонналари, қўшиқлар айтиб, шодхуррам бўлиб кўчаларга чиқдилар. Ижодий меҳнат, қувноқ ва бахтиёр ҳаёт ҳақидаги қўшиқлар бепоён мамлакатимизнинг ҳамма шаҳар ва қишлоқларида жаранглаб эшитилиб турди.

Совет халқи байрам кунларида ўзининг коммунистик қурилиш соҳасида эришган оламшумул ғалабаларини, севикли Ватанга, жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига бўлган чексиз садоқатини намойиш қилиб кўрсатди. Колонналар тепасида меҳнаткашларнинг улуғ доҳийлари Маркс, Энгельс, Ленин ва Сталиннинг портретлари, Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига миннатдорлик изҳор этилган оташин сўзлар ёзилган шиорлар намоён бўлиб турди. Баҳор байрами партия ва ҳукуматимизнинг, совет халқининг бузилмас бирлигининг улуғ намойишига айланди.

Совет халқи ўзининг жонажон Коммунистик партиясига чексиз ишонади. Коммунистик партия чинакам халқ партияси сифатида ўзининг шонли тарихида халққа хизмат қилишнинг ажойиб намунасини кўрсатди. Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида сиёсий-хўжалик соҳасида буюк тараққиёт йўлини босиб ўтди ва эндиликда коммунистик жамият қуришнинг порлоқ йўлидан ишонч блан олға қараб бормоқда.

Совет Ватани — халқларнинг бузилмас дўстлиги, қардошларча ҳамкорлиги намунасидир. Кўпмиллатли совет халқи, шу жумладан ўзбек халқи Коммунистик партиямизнинг раҳбарлиги остида, улуғ рус халқининг самимий ёрдами орқасида социалистик миллат сифатида камол топди. Хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида катта ғалабаларга эришди. Бизнинг республикамиз чоризм вақтидаги қолоқ ўлкадан индустриялашган, юқори техникага асосланган илғор қишлоқ хўжалик ўлкасига айланди. Ўзбекистон — Шарқда социализм маш'али бўлиб яшнаб, мазлум Шарқ халқларига озодлик йўлини, иқтисодий ва маданий тараққиёт йўлини, бахтиёр ҳаёт йўлини кўрсатиб турибти.

Ўзбек халқи ўзининг барча ғалабалари учун Коммунистик партиядан, Совет ҳукуматидан ва улуғ рус халқидан чексиз миннатдордир.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь, февраль-март Пленумлари мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтиришнинг, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига ғалла ва техника экинлари майдонини кенгайтириш ҳамда яқин 2 — 3 йил ичида озиқ-овқат маҳсулотлари мўл-кўллигини вужудга келтириш блан аҳолининг халқ исте'мол молларига бўлган эҳтиёжини етарли миқдорда та'минлашнинг улуғвор программасини белгилаб берди.

Совет халқи партия ва ҳукуматимизнинг мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлашга, халқ фаровонлигини тобора оширишга қаратилган қарорларини амалда бажаришга астойдил бел боғлаб киришди.

Мамлакатимизнинг ҳамма жойида халқ хўжалигини ривожлантириш ва меҳнаткашлар оммасининг моддий фаровонлигини кўтаришнинг негизи бўлган меҳнат унумини ошириш учун умумхалқ ҳаракати қизиб кетди.

Областимизда металлургия, машинасозлик, химия, озиқ-овқат ва саноатнинг бошқа тармоқлари кенг ривожланмоқда. Партия ва ҳукуматимиз бизни моддий-техника резервларини тўла сафарбар этиб, ишлабчиқариш процессларини тўғри ташкил этиш, илғорлар ва новаторлар тажрибасини пухта ўрганиб, уни кенг ёйиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаб, маҳсулот чиқаришни кўпайтириш ва унинг таннархини камайтиришга да'ват қилмоқда. Биз ишлабчиқариш соҳасида майолди социалистик мусобақасида эришган муваффақиятларимизни мустаҳкамлаб, 1954 йил маҳсулот ишлаб чиқариш планларини ошириб бажаришга эришмоғимиз керак.

Май байрами колхоз қишлоқларида социалистик мусобақа қизғин тус олган бир вазиятда, колхозчилар ва механизаторлар ўртасида қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун ватанпарварлик ҳаракати қизиб кетган бир пайтда ўтди. Областимизнинг қишлоқ хўжалиги илғор техника блан қуролланган кўптармоқли хўжаликдир. Бизда озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш, пахтачиликни кескин равишда юксалтириш, пилладан мўл ҳосил олиш, жамоат маҳсулдор чорвачилигини янада ривожлантириш учун бутун имкониятлар мавжуд.

Ҳозирги пайтда бутун куч ва воситалар план бўйича кўзда тутилган ҳамма экинларни тез ва юқори сифатли экиб олиш ҳамда ғўза ва бошқа экинлар парваришини кучайтиришга қаратилиши керак.

Бу йил кўкламнинг чўзилиши блан чигит экиш анча кечикди. Броқ ҳозирги кунлар чигитни текис ундириб олиш, ола чиққан жойларга тезлик блан кўчат ўтқазиш, ягана ва культивация ишларини кучайтириш учун жуда қулайдир. Бутун э'тибор иш унумини оширишга ва пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашни ҳаркачонгидан ҳам кучайтириб юборишга қаратилиши лозим.

Совет кишиларининг фикри-зикри жонажон Ватанимизнинг қудратини тинмай мустаҳкамлашга қаратилган. Совет халқи Ватан бахт-саодати йўлида, коммунизм тантанаси учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

Коммунистик партия — совет халқининг илҳомлантирувчи раҳбар ва етакчи кучидир. Коммунистик партия ўзининг бутун тарихи давомида халқ бахти учун, совет Ватанининг иқтисодий қудратини мустаҳкамлаш учун курашиб келганлигини совет кишилари яхши билади. Халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш — Коммунистик партиянинг олий қонунидир. Шунинг учун ҳам кўпмиллатли совет халқи ўз тақдирини Коммунистик партиямиз тақдири блан мустаҳкам боғлаган. Совет кишилари ўзининг жонажон раҳбари Коммунистик партия бошчилигида ва унинг атрофига мустаҳкам жипслашган ҳолда порлоқ келажакка томон олға бормоқда. Совет халқи партиямиз раҳбарлигида коммунизм қуришнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли ҳал қилади. Бу улуғ мақсадга эришишда бизнинг ғолибона йўлимизни марксизм-ленинизм та'лимоти маш'алдек ёритиб турипти.

Маркс — Энгельс — Ленин — Сталин байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида янги ғалабалар сари, олға!

Байрам вахтасида

Мамлакатимиз халқлари шонли 1 Май байрамини тантанали равишда нишонлаётган кунларда темир йўл Тошкент бўлимининг ходимлари одатдагича ўзларининг меҳнат постларида туриб, зўр ғайрат блан меҳнат қилдилар.

1 Май куни темир йўл Тошкент бўлимининг станцияларидан ўнларча вагонларда халқ хўжалиги учун зарур юклар жўнатилди. Бўзсув станцияси коллективи пландан ташқари республикамиздаги колхоз ва совхозларга юзларча тонна минерал ўғит, Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводлари эса ўнларча ҳархил қишлоқ хўжалик машиналари ортиб жўнатдилар.

1 ва 2 май кунлари диспетчерлардан Муҳиддинов, Барсов, Орехов ўртоқлар бошлиқ смена а'золари анча яхши кўрсаткичларга эришдилар. Улар вагонларга пландан ташқари кўп миқдорда юк ортишни ва поездларнинг график асосида ҳаракат қилишини та'минладилар.

Тошкент тепловозчилари ҳам байрам кунлари юқори унумли ишладилар. Улар 1 Май куни 17 та оғир вазнли составни юргизган бўлсалар, 2 май куни уни 20 тага етказдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 3-нчи чақириқ бешинчи сессияси 1954 йил 28 майда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

30 апрель, 1954 йил.

Тошкент шаҳри.

Қизил майдонда парад ва намойиш

1954 йил Биринчи Май эртаси.

Москвада Биринчи Май байроқлари ҳилпиллайди, бутун шаҳар чиройлик қилиб безатилган. Байрам либосини кийган Қизил майдон тантанали ва улуғвор тус олган. Марказда, бутун Қизил майдон бўйига жойлашган ГУМ биноси саҳнида Ленин ва Сталин портретлари қўйилган. Портретлар жуда кўп байроқлар блан ўраб олинган. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Май муносабати блан чиқарган Чақириқлари порлаб турибди. Совет Иттифоқи халқларининг қардошларча бузилмас дўстлигининг символи бўлган ўнолти иттифоқчи республиканинг герблари ямяшил майсалар блан ўралган.

Қизил майдон ёнидаги кўчаларда ва гранит ётқизилган майдоннинг ўзида қўшинлар саф тортиб турадилар.

Минбарлар тезорада кишилар блан тўлади. СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, министрлар, жамоат арбоблари, фан, адабиёт ва сан'ат арбоблари, ишлабчиқариш новаторлари минбарларда жой оладилар. Дун'ёнинг неча ўнлаб мамлакатларидан келган четэл меҳмонлари ҳам бор. Ложаларда — дипломатик корпус а'золари, ҳарбий атташелар ҳозир бўлдилар.

Г. М. Маленков, Н. С. Хрушчёв, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, Н. Н. Шаталин, Совет Иттифоқи Қуролли Кучларининг маршаллари, генераллари ва адмираллари Ленин ва Сталин мавзолейи минбарига чиқадилар. Майдонда кучли овация бошланади.

Спасс башнясидаги соат стрелкалари қарийб ўнга яқинлашди — ҳарбий парад бошланадиган вақт етди. Минбарларда ҳамма жим бўлади. Курантларнинг ёқимли оҳанглари жаранглайди. Кремльдан очиқ автомобиль чиқади. Бу автомобильда СССР Мудофаа Министри Совет Иттифоқи Маршали Н. А. Булганин турибди. Оркестр кутиб олиш маршини ижро этади. Парад қўмондони худди шундай очиқ машинада Министрга рўпара келади. Машиналар майдоннинг ўртасида тўхтайдилар. Рапорт сўзлари эрталабки ҳавода айниқса равшан эшитилади:

— Ўртоқ Совет Иттифоқи Маршали! Москва гарнизонининг қўшинлари меҳнаткашларнинг халқаро байрами — Биринчи Майни нишонлаш юзасидан парад учун саф тортдилар. Парад қўмондони — Армия Генерали Москаленко.

СССР Мудофаа Министри рапортни қабул қилиб, генерал К. С. Москаленко блан бирга қўшинларни айланиб чиқди. У аскарлар блан саломлашди, уларни байрам блан қутлайди. Бунга жавобан «Ура!» садолари янграйди.

Қўшинларни айланиб чиқиш тамом бўлди. Совет Иттифоқи Маршали Н. А. Булганин Мавзолей минбарига чиқади. Полковник Петров раҳбарлигидаги катта оркестрнинг юзларча карнайлари ярқираб турибди. Оркестр Глинканинг «Яша» мелодиясини чалади. Шодиёна, та'сирли музика садолари шу пайтни янада тантанали қилади. Бироз жим-житликдан кейин карнайлар: «Ҳаммангиз қулоқ солингиз» деган сигнални чалади.

СССР Мудофаа Министри Совет Иттифоқи Маршали Н. А. Булганин нутқ сўзлайди.

Совет Иттифоқи Маршали Н. А. БУЛГАНИН нутқи

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари!

Четэллардан келган қадрли меҳмонларимиз!

Совет ҳукумати ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети номидан сизларни Биринчи Май куни блан табриклайман ва қутлайман.

Биринчи Май — меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни, барча мамлакатлардаги ишчиларнинг қардошлик кунидир. Бу кунда бутун дун'ёдаги меҳнаткашлар империалистик реакцияга қарши курашда ўз бирликларини, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги ишини охиригача қаттиқ туриб ҳимоя қилишга интилишларини намойиш қилмоқдалар.

Инсониятнинг учдан бир қисми капиталистик қулликдан абадий халос бўлиб, традицион Биринчи Май байрамини янги, озод ҳаёт шароитида, социализм ва демократия лагери тобора ўсаётган ва мустаҳкамланаётган вазиятда нишонламоқда.

Кўпмиллатли Совет Иттифоқимизнинг халқлари бугун ўзларининг қардошларча бузилмас дўстликларини ва Маркс — Энгельс—Ленин—Сталин идеяларига қат'ий садоқатларини, коммунизм иши учун курашга тайёр эканликларини намойиш қилмоқдалар ҳамда ўз сафларини Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига янада маҳкамроқ жипслаштирмоқдалар.

Ҳарвақтдаги кабй бу йил ҳам совет халқи Биринчи Май байрамини меҳнат соҳасида янги ғалабалар блан кутиб олмоқда. Партия ва ҳукумат урушдан кейинги йилларида оғир саноатни кучли суратда ривожлантириш асосида, бутун халқнинг якдил ёрдами блан, қишлоқ хўжалигини, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини тез сур'ат блан ривожлантириш программасини муваффақиятли равишда амалга оширмоқда.

СССР Олий Советининг шу кунларда тамомланган сессияси совет халқи томонидан коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида қилинган ғоят катта ишларни якунлади ҳамда Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва халқнинг бирлигини ёрқин намойиш қилди. Сессия ишчилар, колхозчилар ва халқ интеллигенциямиз ўз Ватанининг бахт-саодати йўлида, барча совет кишиларининг фаровонлигини янада ошириш йўлида ижодий меҳнат қилишга қат'ий бел боғлаганликларини кўрсатди. Давлат бюджети тўғрисида СССР Олий Совети қабул қилган Қонун мамлакатимизни янада мустаҳкамлашда, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида навбатдаги вазифаларни ҳал этишда катта роль ўйнайди.

Ташқи сиёсат соҳасида Ҳукуматимизнинг асосий вазифаси аввалгича янги урушни бошлаб юборишга йўл қўймаслик ва барча давлатлар блан нормаль муносабатлар сақлашдан иборатдир. Бошқа мамлакатлардаги неча юз миллионлаб дўстларимиз ҳам бутун инсоният учун ҳаётий аҳамиятга эга бўлган шу юксак мақсадга эришишга интилмоқдалар.

Шу блан бирга биз йўлбошчимиз ва устозимиз, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин ва унинг ишининг буюк давомчиси Иосиф Виссарионович Сталиннинг доим шайланган ҳолда туриш, мамлакатимиз мудофаа қобилиятини кўз қорачиғидай сақлаш ҳамда шу муносабат блан, Қуролли Кучларимизни мустаҳкамлаш ва доимо такомиллаштириш тўғрисида тегишли ғамхўрлик қилиш ҳақидаги васиятларини ҳамиша эсимизда тутамиз.

Коммунистик партия томонидан тарбиялаб етиштирилган, Совет Иттифоқининг душманларига қарши жангларда чиниққан ва биринчи даражали ҳарбий техника блан қуроллантирилган Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти ҳозирги вақтда қудратли ҳарбий кучдир. Улар коммунизм қураётган совет халқи тинч меҳнатининг ишончли таянчидирлар ҳамда ўз социалистик Ватанини ҳимоя қилишга доим тайёрдирлар.

Ўртоқлар!

Бугун, Биринчи Май кунида, Партия ва Ҳукумат барча совет кишиларини хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида, халқнинг турмуш даражасини юксалтиришда, Ватанимизни янада яшнатиш учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришишга чақиради.

Бунинг учун меҳнат унумини янада ошириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун қат'ий кураш олиб бориш, халқ хўжалик планларини тўла ва ошириб бажариш учун социалистик мусобақани янада кенгроқ авж олдириш, халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари ишидаги камчиликларни тез вақт ичида бартараф қилиш ва давлат аппаратининг ишларини яхшилаш зарурдир.

Қуролли Кучларнинг шахсий состави ўз ҳарбий ва сиёсий билимларини бундан буён ҳам сабот блан ошириши, ўз ҳарбий маҳоратини мукаммаллаштириши зарур.

Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни — Биринчи Май!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Яшасин Совет Ҳукумати!

Яшасин коммунизм қуриш учун курашда халқимизнинг илҳомлантирувчи ва раҳбарлик қилувчи буюк кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Ура!

☆ ☆ ☆

Министрнинг сўнгги сўзларига қўшинлар қудратли «Ура!» — садолари блан жавоб берадилар. Совет Иттифоқи Давлат Гимнининг улуғвор мелодияси янграйди. Кремльда тўплардан берилган салют осмонни ларзага келтиради, унинг акс садоси Москва кўчаларида гумбирлайди.

Карнайлар қўшинларнинг тантанали юриши бошланишидан дарак беради. Марш бошлашга команда берилади ва Тарих музейи томонидан биринчи колонна юриб келади. Парадни ёш барабанчилар бошлаб берадилар.

Минбарлар ёнидан ҳарбий академияларнинг ўқувчилари ўтадилар. Мана М. В. Фрунзе номидаги Ленин орденли ва 1-нчи даража Суворов орденли Қизил байроқли Ҳарбий академия батальонлари монолит сафларга тизилиб борадилар. Жанговар офицерлар ўтадилар. Уларнинг олдида Совет Иттифоқи Қаҳрамони генерал-полковник Жадов боради. Подполковник Решетников орден ленталари тикилган Қизил байроқни кўтариб ўтади. Унинг ассистентлари — майор Степанченко ва старший лейтенант Белозерцевларнинг кўкракларига Совет Иттифоқи Қаҳрамони юлдузлари тақилган.

Фрунзе номидаги академия — юқори малакали қўмондон кадрлар тайёрлайдиган мактабдир. Ҳозир унинг факультетларида 29 миллат намояндалари, шу жумладан 50 Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўқимоқда.

В. И. Ленин номидаги Ленин орденли Қизил байроқли Ҳарбий-сиёсий академия ўтади. Армия ва флот сиёсий ходимларини тайёрловчи бу олий ўқув юрти ўттиз беш йилдан бери ишлаб келмоқда. Унинг ўқувчилари марксизм-ленинизм идеялари руҳида, илғор совет ҳарбий фанининг ютуқлари асосида тарбияланмоқда. Жангда ва ўқишда шахсан намуна кўрсатиш — бу камтар ва мард кишилар учун конун бўлиб қолган. Сафларда — Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Кологойда, Кузнецов, Чайка боради.

Орден ва медальлар май қуёши шу'ласида ярқирайди. Аскарларнинг колонналари тепасида қизил духоба байроқлар ҳилпирайди. Парад қатнашчилари текис саф тортиб ва равон қадам ташлаб борадилар. Булар ҳарбий академияларнинг — артиллерия, бронетанк ва механикалаштирилган қўшинлар, инженерлик, ҳарбий-ҳаво кучлари академияларининг ўқувчиларидирлар. Минбарлардаги кишилар офицерларни қарсаклар блан қизғин табриклайдилар.

Қизил майдонга янгидан-янги қисмлар кириб келадилар. Денгизчиларнинг сафлари тепасида Ҳарбий-Денгиз Флотининг оқ-зангор рангли байроғи худди денгиз тўлқинига ўхшайди. Денгизчилар чиройлик юриб борадилар. Уларнинг қадамлари эркин, сафлари текис. Денгизчиларнинг терма полкини тажрибали ҳарбий бошлиқ контр-адмирал Степанов бошлаб боради. Офицерлар орасида «Аврора» крейсерининг собиқ матроси иккинчи ранг капитан Циценоветский бор. У ва бошқа офицерлар ўзларининг бой тажрибаларини ва билимларини ёшларга ўргатмоқдалар.

РСФСР Олий Совети номидаги пиёда аскарлар мактаби — энг кекса ўқув юртининг курсантлари Қуролли Кучларимизга муҳаббат ва улардан фахрланиш ҳисларини туғдиради. Ҳаммаси бирхил новча аскарлар тарихий майдондан борадилар. Бу ўқув юрти Ватанга неча минглаб жанговар командирларни тайёрлаб берди.

Минбарлардаги кишилар чегарачиларнинг пайдо бўлишини гулдурос қарсаклар блан кутиб олдилар. Чегараларимизнинг ҳуш'ёр соқчилари! Уларнинг зафарлари ҳаммага ма'лум. Улар босқинчиларнинг зарбаларига биринчи бўлиб дуч келдилар, совет ерининг ҳарбир қаричини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. Улар ҳозир тоғлар орасида, ўрмонларда, сувсиз чўлларда кеча ва кундуз чегараларимизни қўриқламоқдалар.

Ички ишлар министрлиги қисмларининг солдатлари ёнма-ён туриб, милтиқларни ўқталиб ўтадилар. Парадда десантчи-парашютчилар ҳам қатнашдилар.

Томошабинлар ҳарбий параднинг энг ёш қатнашчилари — Туладан ва Новочеркасскдан келган суворовчиларни ва Ленинграддан келган нахимовчиларни самимий табрикладилар. Новочеркасскдаги суворовчилар ҳарбий мактабининг ўқувчилари ўз байроғини ҳаяжон ва ифтихор ҳислари блан биринчи марта Қизил майдон орқали кўтариб ўтдилар. Улар дарсларни ўзлаштиришда, интизомда эришган а'ло кўрсаткичлари учун парадда қатнашишдек юксак шарафга сазовор бўлдилар. Бу мактаб СССР Министрлар Советининг А. В. Суворов вафот этган куннинг 150 йиллигини нишонлаш юзасидан суворовчилар ҳарбий мактаблари учун та'сис этилган кўчма Қизил байроғини олган эди. Шунингдек, мактаб А. В. Суворовнинг бронзадан ишланган скульптура портрети ва СССР Мудофаа Министрининг фахрий ёрлиғи блан ҳам мукофотланди.

Осмонда оғир реактив бомбардировкачи самолёт пайдо бўлади. Қуролли Кучларимиз техника блан йилдан-йилга кўпроқ та'минланмоқда. Авиациямизни техник прогресси юксак даражага етди. Каттакон флагман реактив корабли ҳаммани завқлантиради. Бу шу вақтгача кўрилмаган қудратли машина. Группани подполковник Саригин ва полковник Рошчин бошлаб борадилар. Минбарлардаги кишилар уларни қарсаклар блан кутиб оладилар. Шундан кейин бироз жимжитлик ҳукм суради ва минбарларда яна қарсаклар авж олади: ҳархил конструкцияли кумушсимон реактив бомбардировкачи самолётлар яшиндек тез учиб ўтадилар. Бу ажойиб машиналарни Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, бомба зарбалари бериш ва мураккаб об-ҳаво шароитида учиш усталари полковник Хвостунов ва полковник Кибалко, Совет Иттифоқи Қаҳрамони подполковник Шандула, подполковниклар Агафонов, Лукинлар бошқармоқда.

Полковник Астахов бошчилигидаги реактив қирувчи самолётларнинг учиши ҳаммани завқлантиради. Тезучар реактив самолётлар майдон устида худди ўқдек тез учиб ўтади.

Айни бир вақтда қуруқликдаги қўшинларнинг паради давом этади. Бронетранспортерлар кенг майдонга тўхтовсиз оқимдек кириб келади. Моторларнинг гуруллаган товуши Суворов орденли, М. И. Калинин номли Қизил байроқли гвардиячи Тамань ўқчи дивизиясининг пайдо бўлганидан дарак беради. Бу дивизия яқин ўтмишдаги пиёда аскарларга жуда оз ўхшайди. Солдатлар деярлик кўринмайди. Улар пўлат каскалар кийган, қўлларига автоматлар ушлаган ҳолда броня блан ҳимоя қилинган машиналарда ўтирибдилар. Машиналарнинг ҳарбири пулемётлар блан қуроллантирилган, уларга дала енгил артиллерияси тиркалган.

Пиёда аскарлар Ватан бериб турган техникани эгаллаб, жанговар традицияларни муқаддас билиб сақлайдилар. Рус — гвардиячи сержант Орлов ва украин— гвардиячи старший сержант Марченконинг номлари дивизия солномасига олтин ҳарфлар блан ёзилган. Ботирларча ҳалок бўлган жангчилар, Совет Иттифоқи қаҳрамонлари Носов ва Лаарнинг номлари ҳаркуни йўқлама вақтида тилга олинмоқда.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

1954 йил 1 Майда Тошкент Қизил майдонида ҳарбий парад ва меҳнаткашларнинг намойиши.

В. Салов, В. Лейн, А. Аверьянов ва Б. Мазур фотолари.

1954 йил 1 Майда Тошкент Қизил майдонида пойтахт меҳнаткашларининг намойиши.

В. Салов фотоси.

Қизил майдонда парад ва намойиш

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Тез юриб бораётган машиналарда ветеранлар блан бир қаторда парадда қатнашиш шарафига сазовор бўлган ёш жангчилар ҳам бор. Ўша пайтда радио уларнинг муваффақиятлари тўғрисида Қизил майдондан бутун мамлакатга эшитдириб туради. Машинист Иван Васильевич Захаровга ўзи тарбиялаб ўстирган киши — ҳозир гвардиячи оддий аскар Топоров ҳақидаги сўзларни эшитиш жуда ёқимли. У, жанговар ва сиёсий тайёргарлик а'лочиси. Владимир области, Красная Горбатка пасёлкасида яшовчи Анна Кирилловна Милова ўзининг ўғли блан фахрланса бўлади. Разведкачи жангчи Борис Миловга намунали хизмати учун 23 марта ташаккур билдирилди.

Тамань дивизияси моторларининг гуруллаган товуши узоқлашиб улгурмасдан, артиллерия марши бошланади. Артиллериянинг юришини ЗИСлар колоннаси бошлаб юборди. Ҳарбир машинага тўп тиркалган. Енгил маневр артиллерияси саф-саф бўлиб ўтади. Тўпларнинг калибри ўсиб бормоқда. Мана қудратли зенит установкалари, улар кетидан гаубицалар, ўрмаловчи машиналарга тиркалган узоққа отучи артиллерия ўтади. Биринчи Май парадига келган меҳмонлар янги гвардия миномётларининг пайдо бўлишини ма'қуллаб кутиб оладилар.

Жанговар техниканинг марши улуғвордир. Совет олимлари Ватан ҳимоячиларининг қўлига фан ва техниканинг сўнгги ютуқларига мувофиқ ишланган қурол-яроғ бердилар. Солдат ва офицерларимиз бу қуролларни муваффақият блан эгалламоқдалар. Парад қатнашчиларидан бири — гвардиячи кичик сержант Хохловни унинг ўртоқлари артиллерия снайпери деб атамоқдалар. У тўп командири бўлиб, ҳарбир снарядни нишонга тегизади.

Қизил майдонда қўшинларнинг юриши терма ҳарбий оркестрнинг ўтиши блан тамомланади. Ҳар қаторда юз киши бўлган минг карнайли оркестр композитор Руновнинг «Пойтахт марши»ни ижро этиб ўтди.

Биринчи май паради унутилмас манзара бўлди. Парад тинч меҳнатни ва Ватанимиз хавфсизлигини қўриқловчи Совет Иттифоқи Қуролли Кучларининг қудратини кўрсатучи ёрқин далил бўлди.

* * *

Қуёш нурлари блан тўлган Қизил майдонга меҳнаткашлар Биринчи Май намойишининг қатнашчилари кириб келадилар. Минбарлардаги кишилар пойтахт районлари меҳнаткашларининг колонналарини табрик хитоблари ва қарсаклар блан кутиб оладилар. Колонналар олдида Ленин ордени тикилган Москва байроғи мағрур ҳилпирайди. Бу байроқ Русьнинг марказлаштирилган ягона давлатга бирлашувининг асоси, бутун дун'ёда тинчлик жарчиси бўлган улуғ шаҳарнинг кўп асрли тарихини эслатади. Ўн олти иттифоқчи республика герблари бўлган байроқлар блан ўраб олинган ва ярқираб турган СССР герби совет мамлакати халқлари қардошлигининг символи сифатида баланд кўтарилган.

Қўлларига ранг-баранг гулдасталар ушлаган ҳолда, жаранглаган карнай садолари ва барабан товушлари остида москвали пионерларнинг терма отряди майдонга кириб келади. Ўқиш а'лочилари, ёш мичуринчилар ва техниклар, географлар ва физиклар, математик ва геологлар, социалистик ишлабчиқаришнинг бўлажак мутахассислари ўтиб борадилар.

Пионерлар В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг портретлари туширилган қизил байроқларни баланд кўтариб борадилар.

Болалар шод ва ҳуррам! Улар қувонч блан минбарларга, Кремльга, бу йил ажойиб байрамларни бориб кўрган жойларга назар ташлайдилар. Бирнеча қиз ва ўғил бола қадам ташлаб бораётган отряддан ажралиб чиқиб, Мавзолейга йўл олади. Улар Мавзолейнинг гранит зинасидан минбарга чиқадилар ва майдондаги ҳамманинг қарсаклари остида партия ва ҳукумат раҳбарларига гуллар тақдим қиладилар.

Оркестрлар марш чалади. Олти минг физкультурачи майдонга кириб келади. Спорт жамиятларининг ранг-баранг майкаларини кийган йигит ва қизларнинг сафлари баҳор қуёшининг нурларидек жилваланади. Бўш вақтларини севикли спортга бағишловчи ишчи ёшлар, меҳнат резервлари мактабларининг ўқучилари, студентлар равон қадам ташлаб борадилар. Уларнинг орасидан хизмат кўрсатган спорт мастерлари, мамлакат чемпионлари, жаҳон рекордчилари етишиб чиқди.

Гуллар ушлаган мингларча қўллар бирйўла баланд кўтарилади! Минбарлар олдида гигант гулзор намоён бўлди.

Қизил байроқлар сони кўпайиб боради. Тарих музейи биносининг икки томонидан келучи намойишчилар колонналари қудратли ягона оқимга айланади. Ижодий куч блан тўлиб тошган, янги ғалабаларга ишонган ижодкор халқ, янги ҳаёт яратучи халқ тантанали суратда ўтади.

Намойишчилар Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиннинг портретларини кўтарганлар. Колонналар тепасида Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлари Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрущёв, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухиннинг портретлари кўтарилган.

Москва корхоналарининг вакиллари — металлурглар, машинасозлар, тўқимачилар, бинокорлар колонналари ярқираб турган байроқлар блан майдонга кириб келадилар. Плакатлар, диаграммалар, транспарантлар Москва саноатининг 1954 йил биринчи квартал программасини муваффақият блан бажарганлигини кўрсатади. Пойтахт корхоналари ўнларча янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқармоқдалар.

Москва шаҳар ва Москва областидаги илғор корхоналар меҳнат унумини ошириш, мавжуд ишлабчиқариш майдонларида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун мусобақа ташаббусчилари бўлдилар. Москвалиларнинг ватанпарварлик ташаббуси мамлакатда кенг ёйилди.

Байроққа Лениннинг ўлмас сўзлари ёзилган: «Меҳнат унуми провардида янги ижтимоий тузумнинг ғалаба қилиши учун энг муҳим, энг асосий нарсадир». Бундан 25 йил муқаддам бошланган социалистик мусобақа коммунистик қурилиш методи бўлиб қолди ва мислсиз натижалар келтирди. Шу йиллар ичида СССРда саноатдагина меҳнат унуми олти баравар ошди.

Пойтахтдаги Пролетар районининг Биринчи Май колоннасини Сталин номли автозавод вакиллари бошлаб борадилар. Бу завод коллективи биринчи квартал планини қарийб 107 процент бажарди. Майолди мусобақасининг ғолиблари — темирчилар, қуючилар, токарьлар биринчи қаторларда қадам ташлаб борадилар. Биринчи даражали электр машиналарини яратган Киров номли «Динамо» заводининг ишчилари автозаводлилар блан ёнма-ён борадилар.

Москванинг шонли тўқимачилари Қизил майдондан ўтадилар. Қизил байроқлар орасида ранг-баранг ва хилма-хил нусхали чиройлик газламалар ҳилпирайди.

Партия ва ҳукумат халқнинг ижодий ғайратини халқ истеʼмол қиладиган моллар ишлаб чиқарадиган саноатни ривожлантириш сур'атини тезлатишга қаратмоқда. Ҳарбир оила, ҳарбир совет кишиси ўз меҳнатининг самарасини, жонажон Коммунистик партиянинг халқ бахт-саодати тўғрисида қилаётган ғамхўрлигини ҳар куни сезиб турмоқда. «Трёхгорная мануфактура» комбинати апрель ойи планини муддатидан илгари бажарди. Енгил саноатнинг илғор корхоналаридан бири бўлган «Буревестник» фабрикаси коллективи биринчи май совғаси сифатида плandan ташқари етмиш саккиз минг жуфт сифатли ва чиройлик пойафзал ишлаб чиқарди.

Бу йил Москвада баҳор кеч келди. Аммо Қизил майдонга у ўзининг бутун гўзаллиги блан келди. Гуллаб турган олмазорлар, серяпроқ сирень гулининг салмоқли бутоқлари, қипқизил лола ва лолақизғалдоқ гуллари байрам намойиши устида кўринмоқда. Ўз вақтидан илгари, тўсатдан майдон ўртасида олтиндек сариқ экинзор пайдо бўлади.

Экинзор устида, қизил байроқлар фонида комбайнчи ва колхозчи аёлнинг фигуралари ишланган. Улар пишган буғдой боғламини кўтарганлар. Бу — 1 августда Москвада очиладиган Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг эмблемаси.

Рассом москвали комсомоллар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун жўнаб кетаётган пайтни полотнога чизган. Мамлакатимизнинг неча ўн минглаб ватанпарварлари пойтахтнинг шонли ёшларидан намуна олдилар. Улар бугун Биринчи Майни Уралда ва Сибирьда, Волга бўйида ва Қозоғистонда кутиб олмоқдалар.

Байрам тобора қувноқ ва гўзал бўлиб бормоқда. музика садолари тобора кучли янграмоқда. Намойишчилар сафларида — СССР халқларининг миллий кийимларини кийган йигит ва қизлар борадилар. Очиқ чеҳрали ёшларнинг сафларида кулги ва ашулалар жаранглайди. Колонналардан бирининг тепасида — Россия Федерацияси ва Украина республикасининг герблари. Иккала гербни туташтирган лентага: «Абадий биргамиз» деб ёзилган.

Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги бутун мамлакатимизда катта умумхалқ байрамидек нишонланмоқда. Кўп колонналар рус ва украин халқларининг дўстлиги ҳамда хўжалик ва маданий қурилишнинг барча соҳаларидаги ҳамкорлиги темасига бағишлаб безатилган.

Қизил майдон бир бошидан иккинчи бошигача баҳор тошқинидек тўлқинланмоқда. Бутун майдон байрам нурлари блан тўлган. Москва ҳақида, Ватан ҳақида майдоннинг бир бошида бошланган ашулага минглarча кишиларнинг овозлари қўшилади ва бу ашула садолари шаҳарнинг серқуёш кўчаларига жаранглаб эшитилади.

Илғор совет фанининг штаби—СССР Фанлар академияси колоннаси минбар ёнидан ўтади. Совет фанининг барча ютуқлари инсониятнинг бахт-саодати учун хизмат қилади.

Бинокорлар ва архитекторлар — янги уй-жойларни, Маданият саройларини, мактаб биноларини, Москва метрополитени станцияларини яратучилар борадилар. Бу иншоотларда партия ва ҳукуматнинг халқ фаровонлиги тўғрисидаги ғамхўрлиги ажойиб ифодасини топмоқда.

Москва муассасалари, министрликлар ва институтларнинг эмблемалари бирин-кетин олтин чақмоқдек ярқирайди. Минбарлардан совет маданияти ходимларини — ёзучиларни, композиторларни, театр ва кино артистларини табриклайдилар.

Кишиларнинг оқими устида транспарантлар кўринмоқда. Бу транспарантлар Совет Иттифоқининг тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашга, халқаро кескинликни янада юмшатишга бўлган қат'ий интилишини кўрсатади.

Байроқларга КПСС Марказий Комитетининг Биринчи Май муносабати блан чиқарган Чақириқлари ёзилган:

— Бутун дун'ё меҳнаткашлари! Агар халқлар тинчликни сақлаш ишини ўз қўлларига олсалар ва бу ишни қаттиқ туриб охиригача ҳимоя қилсалар, у вақтда тинчлик сақланади ва мустаҳкамланади! Тинчлик учун курашда халқларнинг бирлигини мустаҳкамлангиз, тинчлик тарафдорлари сафларини кўпайтирингиз ва жипслаштирингиз!

Яшасин халқлар ўртасида мустаҳкам тинчлик!

Москва корхоналари ва муассасаларининг ишчи ҳамда хизматчилари совет ва хитой халқлари ўртасидаги қардошларча бузилмас дўстлик ва ҳамкорликнинг яшнашини тасвирлайдиган бадиий панноларни кўтариб борадилар. Байроқларнинг фонида Хитой Халқ Республикаси Марказий Халқ Ҳукумати Раиси Мао Цзэ-дуннинг, Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети секретари Лю Шао-цининг, Хитой Халқ Республикаси Марказий Халқ Ҳукумати Давлат ма'мурий кенгаши раиси Чжоу Энь-лайнинг, Хитой Халқ Республикаси Марказий Халқ Ҳукумати Раисининг ўринбосари Чжу Дэнинг портретлари кўринмоқда.

1 Май кунида совет кишилари янги социалистик ҳаёт қураётган, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун, халқнинг фаровонлигини узлуксиз ошириш учун муваффақият блан кураша ётган халқ демократияси мамлакатлари меҳнаткашларига қардошлик саломи йўллайдилар. Биринчи Май намойишининг қатнашчилари Польша Халқ Республикаси, Чехословакия Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Руминия Халқ Республикаси, Албания Халқ Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси раҳбарларининг портретларини кўтариб борадилар.

Намойишчилар Ташқи ишлар министрлари Берлин кенгашида совет делегациясининг Европада коллектив хавфсизлик тўғрисида Умумевропа шартномаси тузиш тўғрисида, шунингдек Корея ва Ҳинди-Хитой масалалари юзасидан киритган таклифлари блан чуқур бирдамлик сўзлари ёзилган қизил алвонларни баланд кўтариб ўтадилар.

Корея Халқ Демократик Республикасининг ўз ватанини интервентлардан сақлаб қолган, халқ хўжалигини тиклаш учун, тинчлик учун, Кореянинг демократик асосларда миллий бирлашуви учун курашаётган қаҳрамон халқига айтилган қардошлик саломи Москва Кремлининг деворлари ёнидан узоқ Кореягача етиб боради.

1 Май кунида совет кишилари Ғарбий Германияни учинчи жаҳон уруши ўчоғига айлантиришдан иборат жиноий планларга қарши курашаётган Германия демократик кучларини табриклайдилар. Бирлашган тинчликсевар демократик Германия учун, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашнинг ишончли таянчи бўлган Германия Демократик Республикаси шарафига табрик сўзлари янграйди.

Намойишчилар Корея Халқ-Демократик Республикаси, Германия Демократик Республикаси раҳбарларининг портретларини кўтариб Қизил майдондан ўтадилар.

1 Май халқаро байрам кунида совет мамлакатининг халқлари япон халқига салом йўллайдилар. Плакатларда империалистик зулмга қарши, ўз озодлиги ва миллий мустақиллиги учун курашаётган мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларига қардошлик саломи сўзлари ёзилган.

Қизил майдонда халқаро кескинликни юмшатиш учун, урушнинг олдини олиш ва бутун дун'ёда мустаҳкам тинчликни та'минлаш учун курашда Англия, Америка Қўшма Штатлари ва Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги шарафига табрик сўзлари эшитилади. Намойишчилар Совет Иттифоқи халқлари блан Франция ва Италия халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига табрик сўзлари айтадилар.

Минбарлардан намойиш қатнашчилари колонналарининг тепасида чет эллардаги Коммунистик партиялар: Франция, Италия, Америка Қўшма Штатлари, Испания, Буюк Британия, Вьетнам Демократик Республикаси, Ҳиндистон, Бразилия Коммунистик партиялари раҳбарларининг портретлари кўриниб туради.

Пойтахт меҳнаткашларининг намойиши бирнеча соат давом этади. Намойишнинг охирида физкультурачиларнинг кўп минг кишилик отряди майдонга кириб келади. Майдонда спорт жамиятларининг рангба-ранг байроқлари яна ҳилпиллайди, физкультурачилар яна гулдасталарни баланд кўтарадилар. Денгиздек тўлқинланиб турган ана шу колонналар устида пайдо бўлган гигант ҳарфлар совет кишиларининг муқаддас шиорини ташкил этади:

— Коммунизм ғалабаси сари, олға!

Пойтахт меҳнаткашларининг Қизил майдондаги Биринчи Май юриши ўзларининг бутун куч ва ижодий ғайратларини мамлакатимизда коммунистик жамият қуришдан иборат улуғ ишга қаратучи партия, ҳукумат ва халқнинг бузилмас бирлигини кўрсатадиган ёрқин намойишга айланди. (ТАСС).

Совет халқи 1 Майни тантана блан байрам қилди

Улуғ Ватанимизнинг ҳамма қисмида совет кишилари меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни, барча мамлакатлар ишчиларининг қардошлик куни бўлган 1 Майни тантана блан байрам қилдилар. Совет халқи бу байрамни сиёсий активлик блан, меҳнат ғайрати янада ўсган бир вазиятда, шонли Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукумати теварагига янада маҳкам жипслашган ҳолда кутиб олди.

Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари Байрам намойишида партия Марказий Комитетининг оташин Чақириқлари ёзилган байроқларни, меҳнат унумини ошириш учун, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада эришган муваффақиятлари тўғрисидаги рапортларни кўтариб бордилар. Улар саноатни янада ривожлантириш ва қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш юзасидан партия ва ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган программани зўр ғайрат блан амалга оширишга тайёр эканликларини билдирдилар.

Ватанимиз бепоёндир. Москвалилар ва ленинградлилар байрам кечаларида хушчақчақлик қилаётган бир пайтда, хабаровсклилар Биринчи май намойишига тўпландилар. Бу намойиш уч соат давом этди. Намойишчилар қаторида Узоқ Шимол халқларининг вакиллари — луораветланлар, ительменлар, эскимослар, алеутлар, нанайлар ўзларининг рус қардошлари блан биргаликда ўтдилар. Совет ҳокимияти ана шу халқларга қувноқ ва бахтли ҳаёт йўлини очиб берди. Комсомольск-Амур, Совет гавани, Петропавловск-Камчатка, Биробижон, Николаевск-Амур аҳолиси ва Хабаровск ўлкасидаги бошқа шаҳарларнинг аҳолиси байрам намойишига чиқди.

Владивостокда ҳам байрам жуда эрта бошланди. Тинч океан флоти кемалари ва Владивосток гарнизони қисмларининг парадидан кейин намойиш бўлди. Приморье балиқчилари колонналарда фахрли ўрин олганлар. Улар бугун балиқ овлайдиган ҳарбир кемада ўн-ўн икки минг центнер балиқ овлаш учун курашда эришган дастлабки муваффақиятлари тўғрисида рапорт берадилар. Капитанлардан В. Гамс, С. Бурлак, Н. Сирболарнинг сейнерлар командалари блан бир ой ичида икки ярим-уч минг центнердан балиқ овлаганлар.

Узоқ Ёқутистонда ўтказилган намойишда бирнеча минг киши қатнашди. Ҳамма ерда байроқ, плакат, гулларни кўрасиз. Намойишчилар В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретларини, транспарантларни жуда кўп кўтариб олганлар. Бу транспарантларга КПСС Марказий Комитети Биринчи май Чақириқларининг сўзлари ёзилган. Мана, дон экинлари, кунгабоқар, ҳархил сабзавотларнинг макетлари. Бу экинларнинг ҳаммаси Ёқутистонда етиштирилмоқда.

...Ленин шаҳри. Улуғвор ва осойишта Нева. Неча минглаб кишилар ҳарбий-денгиз парадида қатнашиш учун келган Болтиқ ҳарбий кемаларини завқ блан томоша қиладилар. Ленинград гарнизонининг қўшинлари Сарой майдонидан парад бўлиб ўтадилар. Булар кетидан майдонга намойишчилар колонналари кириб келадилар. Намойишчилар тинчлик, демократия ва социализм учун курашаётган қардош халқларни табриклаган плакатларни, майолди мусобақасида эришилган ғалабалар ҳақида рапорт сўзлари ёзилган плакатларни кўтарганлар.

Сталин номли металл заводининг турбинасозлари майдондан ўтадилар. Улар шундай рапорт берадилар: ўтган йилнинг бир ўзидагина заводда ишлаб чиқарилган пар турбиналарининг қуввати чор Россиясидаги барча электростанцияларнинг қувватидан икки мартадан зиёд ортиб кетди. Завод байрам арафасида катта пар турбинасини муддатидан илгари тайёрлади. «Электрик», «Красний выборжец», Молотов номли завод коллективларининг вакиллари СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва министрликларнинг кўчма Қизил байроқларини кўтариб олганлар. Бу заводлар Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари учун ана шу кўчма Қизил байроқларни олишга сазовор бўлганлар. Ленинградли тўқучилар плandan ташқари юз минг метрлаб газлама тайёрладилар. «Скороход» ва «Восход» фабрикаларининг пойафзалчилари тўртойлик топшириқдан ташқари 60 минг жуфт пойафзал тайёрладилар. Меҳнат шаҳри бўлган Ленинград социалистик саноатимизни янада ривожлантириш ишига ўз ҳиссасини қўшмоқда.

Иттифоқчи республикаларнинг пойтахтлари — Киевда, Минск, Боку, Тошкент, Рига, Вильнюс, Таллин, Олмаота, Кишинёв, Тбилиси, Ереван, Петрозаводск, Фрунзе, Сталинобод, Ашхободда ҳарбий парадлар ва меҳнаткашларнинг оммавий намойишлари бўлди. Бошқа шаҳарларда ҳам намойишчилар саф бўлиб ўтдилар.

Қадимги Киев байрамдагидек безатилган. Ёмғирдан кейин, ямяшил ўтлар блан қопланиб, яшариб кетган. Крешчатикадан ўтиб борган колонналар плакат ва транспарантларни кўтариб олганлар. Бу плакат ва транспарантларда Киев саноатининг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга қўшган ҳиссаси тўғрисида гапирилади. Шаҳардаги 40 дан ортиқ корхона қишлоқ хўжалик машиналарини ва буларга керакли запас қисмларни ишлаб чиқармоқда. Оталикка олинган 300 колхозда фермалардаги оғир ишлар механикалаштирилган, электростанциялар, теплицалар қурилган.

Киев — енгил саноатнинг энг йирик марказидир. Киев мамлакатга шойи газлама, трикотаж, пойафзал, кийим-кечак, мебель, озиқ-овқат маҳсулотлари, уйрўзғор буюмларини тайёрлаб бермоқда.

Улуғ қардош халқ блан дўстлик, Совет Иттифоқидаги барча халқлар блан дўстлик қардош республикалар оиласида Совет Украинасининг янада яшнаб кетишига ёрдам берди. Бизнинг мамлакатимизда Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллиги умумхалқнинг буюк байрами сифатида нишонланмоқда. Биринчи май колонналарида бораётган киевлилар муҳаббат ва халқлар дўстлиги сўзлари ёзилган панно ҳамда транспарантларни кўтариб олганлар. Байроқларга олтин ва кумуш ҳарфлар блан ёзилган «300» рақами ярқираб турибди. Намойишчилар «Абадий биргамиз» деган жуда катта картинани кўтариб бормоқдалар.

Қозоғистон пойтахти Олмаота шаҳри хушбўй, кўм-кўк олма дарахтлари блан қопланган. Ленин райони майолди социалистик мусобақасида катта ғалабаларга эришганлиги сабабли намойишни бошлаб берди. Ленин районидан кейин Фрунзе, Сталин, Каганович районларининг меҳнаткашлари борадилар. Мусобақада эришилган муваффақиятлар тўғрисидаги рапортлар, меҳнат унумини ошириш ва москвалилар чақириғига мувофиқ, қабул қилинган планларни муддатидан илгари бажариш мажбуриятлари транспарант ва плакатларда ёзилган.

Ремонт-механика ва қуйиш-механика заводларининг коллективлари, «ХХ лет Октября» заводининг коллективи тўртойлик планни муддатидан илгари бажарди. Бу корхоналар Қозоғистонда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган машина-трактор станциялари ҳамда совхозларга тракторлар учун керакли кўпгина запас қисмларни, механизаторлар учун керакли дала вагончаларини, ёнилғи солинадиган цистерналарни юбордилар.

Намойишчилар Қозоғистондаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш карталарини кўтариб борадилар. Транспарантларда партиянинг чақириғи блан Қозоғистондаги янги ерларни ўзлаштириш учун келган Москва, Ленинград вакиллари ва РСФСР, Украина, Белоруссия, Молдавия, Грузия, Арманистон ҳамда бошқа республикаларнинг шаҳарларидан келган ёшларга табрик сўзлари ёзилган.

Таллинда ўтказилган байрам намойишида кўп киши қатнашди.

Транспарантларга: «Яшасин ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи!» деган сўзлар ёзилган. «Вольта» электр машинасозлик заводи, Таллин машинасозлик заводи ва бошқа корхоналарнинг коллективлари совет машинасозлигини ривожлантиришга ўз ҳиссаларини қўшиш блангина қолмай, қишлоқнинг фахрли заказларини графикда кўрсатилганидан олдин бажармоқдалар. «Вольта» заводи йил бошидан буён плandan ташқари бир мингга яқин электромотор тайёрлади. Бу двигательларнинг кўпи МТС, колхоз ва совхозларда ишлайди.

Колонналарда халқ истеʼмоли молларининг ўзига хос кўчма виставкаларини кўрасиз. У ерда чиройли газламалар, нафис қилиб ишланган пойафзаллар беҳисоб кўп! Шаҳар корхоналари кенг истеʼмол молларини тобора кўп ишлаб чиқармоқдалар. Панно, диаграмма, схемалар буни очиқ исбот этади. «Балтийская мануфактура» комбинатида кейинги йил ичида меҳнат унуми қарийб 16 процент ортди. «Коммунар» кўнчилик комбинатининг ишчилари тежалган материаллар ҳисобидан бирнеча минг жуфт пойафзал тайёрладилар.

Совет Латвиясининг пойтахти Рига байрамни шодлик блан кутиб олди. Эрта блан байрамдагидек безатилган проспект ва кўчалар одамлар блан лиқ тўлди. Колонналарда музика, ашулалар жаранглаб эшитилмоқда.

Тўртойлик планни муддатидан илгари бажарган ва плandan ташқари кўп маҳсулот ишлаб чиқарган Рига вагонсозлик заводининг коллективи намойишчиларнинг биринчи сафларида бормоқда. Республикада илғор деб ҳисобланган «Ригас мануфактура» комбинатининг тўқучилари ва йигиручилари плandan ташқари неча ўн минг метрлаб газлама тайёрлаганликлари тўғрисида, 40 хилдан ортиқ газлама тайёрлаётганликлари ҳақида рапорт берадилар.

«Иманта» ва «Тераудс» қишлоқ хўжалик машиналари заводлари, суперфосфат заводининг коллективлари Биринчи Май олдидан меҳнат соҳасида янгидан-янги ғалабаларга эришдилар. Қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларга Ригадан кўпгина қишлоқ хўжалик машиналари юборилди. Латвиянинг ва қардош республикаларнинг колхоз ҳамда совхозларига бирнеча эшелон минерал ўғит юборилди.

Юртимизнинг неча ўн минглаб ватанпарварлари қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун партиянинг чақириғи блан Қозоғистон, Сибирь ва Волгабўйи районларига жўнаб кетдилар. Улар янги ерларда бутун мамлакатимиз блан биргаликда Биринчи Май байрамини кутиб олдилар.

Рузаевка қишлоғи. Буерда, Қозоғистоннинг узоқ Ишим даштларида Украина, Кубань, Молдавия, Ўзбекистондан ва бошқа жойлардан келган ватанпарварлар байрам қилмоқдалар. Чодирлар, кўчма вагончалар, дала шийпонлари қизил байроқ ва плакатлар блан безатилган. Бу байроқ ва плакатлар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги виставкасида қатнашиш ҳуқуқини олиш учун курашга чақиради. Ҳамма ерда тантанали йиғилишлар бўлиб ўтди. Ёшлар ташкил этган бадиий ҳаваскорлик коллективлари концерт қўйиб бердилар. Ёш ватанпарварлар қўриқ ерларни очмоқдалар.

1 Май куни Совет Иттифоқи халқлари тилларида меҳнаткашлар ўзларининг улуғ Ватани шарафига, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати шарафига, СССР халқларининг бузилмас дўстлиги шарафига табрик хитоблари айтдилар. Улар Совет ҳукуматининг тинчликдан иборат ташқи сиёсатини астойдил қувватлаётганликларини, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш учун зўр ғайрат блан кураш олиб боришга бундан буён ҳам қат'ий қарор берганликларини билдирдилар. Меҳнаткашларнинг кўп киши қатнашган намойишлари партия, ҳукумат ва халқнинг бузилмас бирлигини, совет кишиларининг Коммунистик партияга чексиз муҳаббати ва ишончини яна бир марта яққол кўрсатган намойишга айланди.

Байрам ярим кечагача давом этди. Кўчалар ва майдонларда, стадион ва паркларда сайиллар, спорт мусобақалари, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концертлари бўлди. Кечқурун Ватанимизнинг пойтахти Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида ва қаҳрамон шаҳарларда — Ленинград, Сталинград, Севастополь ва Одессада осмон байрам салюти нурлари блан қопланди. (ТАСС).

Область шаҳарларида 1 Май намойишлари

ОҲАНГАРОНДА

Оҳангарон меҳнаткашлари Май байрамини зўр хурсандчилик блан кутиб олдилар. 30 апрельда кўмир кончиларининг янги клуби биносида шаҳар партия, совет ва жамоат ташкилотлари вакилларининг қатнашуви блан тантанали мажлис бўлди.

1 Майда, қуёш тоғ орқасидан эндигина кўтарилабошлаган пайтда, шахтёрлар шаҳрининг ёшлари, меҳнаткашлари музика садолари остида қувноқ ашулалар айтиб кўчаларда пайдо бўлабошладилар.

1 Май байрами намойишини мактаб болалари бошлаб берадилар. Шундан кейин 9-нчи шахта колоннаси, кўмир разрези шахтёрлари ўтадилар. Улар кетидан цемент заводи коллективи ва темирйўлчилар шахдам қадам ташлаб борадилар. 1 Май намойишига 20 мингдан ортиқ киши қатнашди. Намойишчилар транспарантларда кўмир қазишда эришган муваффақиятларини кўрсатучи ғалаба рақамларини кўрсатиб ўтдилар.

Намойишдан кейин шахтёрлар тўп-тўп бўлишиб, шаҳар атрофига, боғларга, кўкаламзорларга, лола-гуллар очилиб турган адирлар бағрига маёвка ўтказиш учун жўнаб кетдилар. Кўп кишилар ўзларининг шахсий машиналарида оилалари блан сайр қилдилар. Кечқурун клубда ҳаваскорлар тўгаракларининг концерти бўлди. Шаҳарда ярим кечагача ашула ва музика садолари янгради.

1 Май байрами Оҳангарон кончиларининг партия ва ҳукуматимизга бўлган меҳр ва муҳаббатларининг намойишига айланди.

ЯНГИ ЙЎЛДА

Шаҳар меҳнаткашлари 1 Май байрамини шоду-хуррамлиқ блан ўтказдилар. Шаҳарнинг бинолари, фасадларига КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари ва давлат байроқлари осиб қўйилган. Ҳамма ерда Ленин ва Сталиннинг ҳамда партия ва ҳукуматимиз раҳбарларининг портретлари кўриниб турипти.

Намойишчилар Майолди социалистик мусобақасида эришган муваффақиятларини кўрсатучи транспарантлар кўтариб бормоқдалар. Пахта тозалаш заводи коллективи ўз зиммасига олган социалистик мажбуриятни ортиғи блан бажарди. Шаҳардаги резина-техника, ёғ заводи, Қовунчидаги ғишт заводи ҳамда гўшт комбинати ишлабчиқариш программаларини ортиғи блан адо этиб, рапорт бердилар.

Кечқурун меҳнаткашлар Маданият ва истироҳат паркига тўпландилар, бу ерда оммавий сайил бўлди.

Тошкентда Биринчи Май намойиши

1 Май — байрам тонги ҳали отмасданоқ Тошкент кўчалари серқатнов эди. Шаҳарнинг кенг майдонларида, кўркам боғларида музика садолари тун бўйи янграб турди, оммавий сайиллар, ўйин-кулкилар, халқ шодиёнаси баравж эди. Қуёшнинг тўнғич нурлари азим дарахтларга, баланд иморатларга сайқал берганда, кўча-майдонларда ясанган, шод-хуррам намойишчилар колонналари пайдо бўлабошлади.

Шаҳар байрам либосини кийган, кўчалар, майдонлар, иморатлар қизил алвонлар, транспарантлар блан безанган. Тошкент Қизил майдони тантанали тусда. Ҳукумат уйининг Қизил майдон томонида катта қизил алвонларда қардош, иттифоқчи республикаларнинг гербларн кўзга баралла ташланади. Бинонинг икки томонида Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин ва унинг ишларининг улуғ давомчиси И. В. Сталиннинг, шунингдек партия, ҳукуматимиз раҳбарларининг портретлари қўйилган. Ўзбекистон ССР Давлат байроғи ҳилпираб, яшнаб кўринади. В. И. Ленин ҳайкалининг икки томонидаги минбарларда СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, министрлар, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Сталин мукофотининг лауреатлари, саноат корхоналарининг илғорлари, фан, маданият, адабиёт ва санъат арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вакиллари турибдилар.

Соат 10... Ҳукумат минбарига А. Ниёзов, У. Юсупов, Ш. Рашидов, Р. Мельников, Н. Муҳиддинов, С. Камолов, В. Билбас, Ҳ. Муҳиддинова ва бошқа ўртоқлар кўтариладилар.

Қизил майдонда Тошкент гарнизонининг қўшинлари саф тортиб турибди. Туркистон Ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник А. А. Лучинский майдонга кириб келади. У парад қўмондонининг рапортини қабул қилиб олиб, саф тортган қўшинларни айланиб чиқади ва уларни меҳнаткашларнинг халқаро ҳамкорлик куни, барча мамлакатлардаги ишчиларнинг қардошлик куни — 1 Май байрами блан табриклайди. Қўмондоннинг табригига жавобан Қизил майдон бўйлаб кучли «ура!» овозлари янграйди.

Қўмондон парадни қабул қилиб бўлгач, ҳукумат минбарига кўтарилади. У, Ўзбекистон ССР Ҳукумати ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг топширувига мувофиқ қўшинларга ва республикамизнинг барча меҳнаткашларига қарата нутқ сўзлайди. У, совет кишилари 1 Май байрамини партия XIX съезди, КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумларининг тарихий қарорларини, шунингдек СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси қарорларини бажариш учун зўр ғайрат блан ишлаётган бир вақтда кутиб олаётганликлари ҳақида гапиради. Қўмондон ўз нутқини жонажон Совет ҳукумати, доно Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети, совет халқлари шарафига айтилган табрик сўзлари блан тамомлайди. Оркестр Совет Иттифоқи Гимни ва Ўзбекистон ССР Гимнини чалади. Тўплар гумбурлаб, байрам шарафига салют берилади. Қўшинлар жанговар байроқларини баланд кўтариб, минбар ёнидан шаҳдам қадамлар ташлаб ўтадилар. Шонли жанговар Қуролли Кучларимиз мамлакатимиз хавфсизлиги, бахтиёр халқимизнинг тинч, ижодий меҳнатларини зўр ҳушёрлик блан қўриқламоқдалар.

Пароддан кейин Қизил майдоннинг ям-яшил, кенг саҳнига мингларча ясанган қувноқ болалар ва қизлар сафма-саф югуриб келадилар. Улар гимнастика машқларини ижро этадилар ва гуруҳларга бўлиниб, «КПСС га шон-шарафлар» деган сўзларни ясайдилар. Бахтиёр совет болалари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига қувноқ ва бахтиёр болалик учун ўзларининг чексиз миннатдорчиликларини яна бир бор изҳор қиладилар.

Меҳнаткашларнинг байрам намойиши бошланади. Намойишни мактаб болалари бошлаб берадилар. Улар шаҳдам қадам ташлаб ўтадилар. Ёш намойишчилар ўқишдаги муваффақиятларидан, фан чўққиларини эгаллаш ва коммунизм қурилишида актив қатнашиш учун зўр ғайрат блан ўқиётганликлари ҳақида рапорт бериб ўтадилар.

Намойишчиларнинг қўлларида қизил байроқлар ҳилпирайди, транспарантлар, паннолар ярқираб кўринади. Катта ёзувларда саноат корхоналарининг ишлабчиқариш соҳасидаги муваффақиятлари баён қилинган. Намойишчиларнинг район колонналари ўтабошлайди. Меҳнаткашлар Маркс, Энгельс, Ленин ва Сталиннинг портретларини, шунингдек Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларининг портретларини кўтариб ўтадилар. Кўп транспарантларда КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари ёзилган.

Намойишчилар колоннасида республика пойтахти меҳнаткашларининг халқ хўжалиги, маданият, санъат ва адабиёт соҳасида эришган муваффақиятларини тасвирловчи транспарантлар, паннолар яшнаб кўринади. Кўп транспарантларда шаҳар корхоналарининг майолди мусобақасида эришган ютуқларини кўрсатувчи рақамлар ёзилган. Шаҳарнинг икки юзга яқин завод ва фабрикалари ишлабчиқариш программаларини муддатидан илгари бажариб, байрамни меҳнат зафарлари блан кутиб олдилар. Саноат корхоналарининг ўн мингларча ишчилари байрамолди меҳнат вахтасида туриб, ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф блан бажардилар.

Намойишчилар чамандек очилган оппоқ ғўза тупларини кўтариб ўтадилар. Республикамизнинг бепоён экинзорларида мўл ҳосил етиштирилмоқда. Пахтакорларимиз пахта етиштиришни йилдан-йил оширмоқдалар. Колхоз ва совхоз пахтакорлари блан биргаликда шаҳар меҳнаткашлари ҳам республикамизда пахтачиликни янада ривожлантириш учун, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумларининг қарорларидаги улуғвор вазифаларни бажаришда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари майдондан ўтадилар. Минбардагилар бу завод коллективини қизғин табриклайдилар. Завод коллективи пахтачиликни механизациялашда қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига жуда катта ёрдам бериб келмоқдалар. Машинасозлар тўртойлик планни муддатдан илгари бажариб, қишлоқ хўжалигига кўпгина пахта териш, кўрак чувиш машиналари ҳамда трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари учун запас қисмларни етказиб бердилар. Ҳозир «Ташсельмаш» заводининг ишчилари инженер-конструкторлар блан ижодий ҳамкорликда янада мукаммаллашган икки қаторли горизонталь-шпиндельли пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришга тайёрланмоқдалар.

Майдондан чигитни уялаб-квадрат усулда экувчи сеялка ўрнатилган автомашина ўтмоқда. Пахтачиликни механизациялашда жуда катта аҳамиятга эга бўлган бу сеялкаларнинг биринчи партиясини «Ўзбексельмаш» заводи тайёрлаб чиқарди.

Ўз маҳсулоти блан донги кетган пойтахт корхоналари коллективларининг вакиллари «Автотрактородеталь» заводи, ремонт-подшипник заводи ва бошқа кўпгина корхоналарнинг ишчилари ҳамда хизматчилари кетма-кет майдондан ўтадилар. Улар Ватанимиз куч-қудратини янада ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, 1 Май байрамида меҳнат соҳасида қўлга киритган ғалабаларини намойиш қилдилар.

Совет кишиларининг моддий фаровонлиги йил сайин ошмоқда. Кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришнинг тобора кўпаяётганлиги ва халқ истеъмол қиладиган моллар нархининг изчиллик блан камайтирилиб бориши партия, ҳукуматимизнинг совет халқи тўғрисидаги бениҳоя катта ғамхўрлигини яна бир марта исбот этади.

Байрам намойиши қатнашчилари — кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи саноатнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ўтадилар. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг коллективи 1 Май байрамини меҳнат соҳасида янгидан-янги муваффақиятлар блан кутиб олдилар. Улар кўтариб бораётган транспарант ва диаграммаларда ана шу муваффақиятлар ўз ифодасини топган. Тўқимачилар 1 Май шарафига 4 ойлик планидан ташқари 8 миллион сўмлик газлама ва бошқа маҳсулот ишлаб чиқардилар. Тошкент тикувчилик, пойафзал фабрикалари, консерва заводи ва бошқа кенг истеъмол ҳамда озиқ-овқат моллари саноатининг ходимлари аҳолига пландан ташқари аъло сифатли маҳсулот етказиб бердилар.

1 Май намойиши кўпмиллатли социалистик давлатимиз куч ва қудратининг манбаи — мамлакатимиз халқлари ўртасидаги қардошларча дўстликни ёрқин акс эттирди. Кўпгина транспарантларда муваффақиятли суратда социализм қураётган халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашларига қардошлик саломи изҳор этилади. Намойишчилар улуғ Хитой халқи, Корея халқ демократик республикаси ва Германия демократик республикаси халқлари шарафига табрик сўзларини айтадилар. Совет Иттифоқининг халқ демократияси мамлакатлари блан дўстлиги бузилмас ва абадийдир.

Намойишчилар колоннасининг охири кўринмайди. Қизил майдон тобора гўзаллашиб кетади. Минбар олдидан турли касбдаги кишилар — пойтахтдаги олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқитувчилари ва студентлари, олимлар, адабиётчилар ва санъат ходимлари, маданият арбоблари, медицина ходимлари, бинокорлар, савдо ташкилотлари ва коммунал корхоналарнинг ходимлари ўтадилар.

Майдонга физкультурачилар кириб келадилар. Ўз сафига минглаб енгил атлётикачилар, штангистлар, футболчилар, сузувчилар ва бошқа спортчиларни бирлаштирган кўнгилли спорт жамиятларининг турли рангдаги байроқлари ҳилпирайди. Мамлакатимизда коммунизм ғалабаси учун курашда чиниққан ва фан, техника, маданиятни қунт ва сабот блан эгаллаётган неча минглаб соғлом йигит-қизлар дадил қадам ташлаб ўтадилар. Улар юриб келаётиб мураккаб спорт машқларини ижро этадилар ва томошабинларнинг самимий ҳурматига сазовор бўладилар.

Байрам намойишига шаҳар меҳнаткашларидан бирнеча юз минг киши қатнашди. Бутун мамлакатимиз халқлари блан биргаликда республикамиз пойтахтининг меҳнаткашлари ҳам 1 Май кунида ўзларининг мустаҳкам бирлигини, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига чексиз садоқати ва муҳаббатини, тинчлик ишини мустаҳкамлашга астойдил берилганликларини ва мамлакатимизда коммунистик жамият қуришга қатъий қарор берганликларини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатдилар.

* * *

1 Май кечқурун шаҳар майдонлари, кўчалари ва парклари яна одам блан тўлди ва неча минглаб меҳнаткашлар қатнашган халқ сайилгоҳига айланди.

Халқ шодиёнаси

РЕВОЛЮЦИЯ СКВЕРИДА

Шаҳарнинг энг обод ва сайилгоҳ ерларидан бири — Революция скверида ҳаёт қайнамоқда. Кўркам ва мусаффо аллеяларда кишилар ҳаракати тинмайди. Уёқдан-буёққа юриб турган, ям-яшил дарахтларнинг қуюқ кўланкасида — аллеяларни бўйлаб ўрнатилган скамейкаларда ўтирган йигит ва қизлар, қариялар қизғин суҳбатда. Биноларнинг пештоқига қўндирилган музаффар байроқлар, портретлар ва қизил алвонларга ёзилган шиорлар бу ернинг ҳуснига ҳусн қўшмоқда.

Сквер майдонининг ўртасида ўртоқ Сталиннинг салобатли монументи қад кўтариб турипти. Кексалар ва ёшлар, ота ва оналар қўлидаги гўдаклар ҳамда улар кетидан елиб-югуриб юрган бахтиёр болалар монументга тикилиб-тикилиб қарайдилар, улуғ доҳийнинг бутун ҳаёт йўлини эсга оладилар, монумент атрофидан айланиб, совет халқи учун мангу баҳор яратган кишилик генийларининг шон-шарафи, Коммунистик партиянинг улуғворлиги, донолиги ва меҳрибонлиги тўғрисида қўшиқ айтадилар, букун ва келажак ҳақида фикр юритадилар.

— Ҳаёт нақадар гўзал! — дейди бир ишчи ўз ҳамроҳига, — унинг ҳуснига, жамолига боқиб асло тўймайсан, киши!

— Асти қўяберинг, келажагимиз бундан ҳам порлоқ, — дейди унга жавобан иккинчиси, — биз ҳозир ана шу келажак нафаси блан яшамоқдамиз. Ўз меҳнатимиз блан унга замин ҳозирламоқдамиз. У кунлар узоқ эмас, яқин. Бу бизнинг ғайратимиз ва ташаббусимизга боғлиқ.

— Ҳақ гап айтдингиз...

Революция скверида, М. Горький номли маданият ва истироҳат паркида байрам шарафига бошланган оммавий сайил ва шундай мазмундаги суҳбатлар ярим тунгача давом этди. Эртанги куннинг тантанасига ишонч блан қараётган шаҳар меҳнаткашлари байрам кунларини жуда мароқли ўтказдилар.

ТЕАТР МАЙДОНИДА.

Кеч соат олти. Майдон байрам либосини кийган. Атрофга ўтказилган гуллар ранг-баранг бўлиб очилган. Ғир-ғир эсаётган майин шабода гуллар ҳидини димоққа анқитади.

Майдон марказида осмонга отилиб турган фонтон ҳамманинг диққатини ўзига жалб қилади. Унинг атрофида узоқ ва яқиндан келган меҳмонлар сайр қилишади. Фонтаннинг минут сайин ўз рангининг ўзгартириб товланиши столбалардаги электр лампочкаларининг порлаши майдон ҳуснига ҳусн қўшади.

Кечки дам олишга чиққан, май либосини кийган катта-кичик кишилар чор атрофга қўйилган узун скамейкаларда ўтиришиб соф ҳавода нафас олмоқдалар. Ҳар томондан янграётган байрам ашулалари барала эшитилиб туради.

— Ажабо, — деди меҳмонлардан бири ўртоғига, театр томонидаги «1 Май», «Исскуство принадлежит народу» деган электр лампочкалар блан ёзилган рангли ёзувни кўриб.

Ўртоғининг гапини тасдиқлаган меҳмон:

— Ҳақиқий сайр қиладиган жой бўлипти, қаерга қараманг ҳаммаёқ шинам қилиб безатилган, — деди. Улар хурсанд ва хушчақчақ кулишган ҳолда театрга кириб кетдилар.

1954 йил 1 Майда Тошкент Қизил майдонида пойтахт меҳнаткашларининг намойиши.

В. Садов фотоси.

Колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаб, колхозчиларнинг моддий фаровонлигини оширайлик

И. КАРИМОВ.
Ўзбекистон КП Сирдарё район комитетининг секретари

КПСС Марказий комитетининг сентябрь ва февраль-март Пленумлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишни тубдан яхшилаш, партия раҳбарлигини бевосита МТС, колхоз, совхоз ишлабчиқаришга яқинлаштиришни талаб қилди ва партия органларининг ишини қайтадан қуриш ҳамда раҳбарлик услубини яхшилаш учун тегишли тадбирлар белгилади.

Сирдарё райони қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш йўли блан экин майдонларини кенгайтириш, механизацияни кенг қўлланиш ва агротехникани яхшилаш йўли блан пахта ва бошқа экинлар ҳосилини кўпайтириш учун бутун имкониятга эгадир.

Район партия ва совет ташкилотлари МТС ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари блан биргаликда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва деҳқончилик ишларини яхшилаш учун тегишли тадбирлар белгилаб чиқдилар. 1954 — 1956 йиллар мобайнида қўриқ ва бўз ерлар тўла ўзлаштирилиб, колхозларнинг экин майдони 4500 гектар ва «Малик» совхозининг экин майдони 1000 гектар оширилиши керак. 1958 йилгача районнинг экин майдони 21 минг 500 гектарга етказилади, шу жумладан пахта майдони 13 минг гектар бўлади.

Район партия ташкилоти пахта ҳосилини кўтаришни асосий вазифа қилиб қўйди. Биз 1958 йилгача ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 35 центнердан оширишимиз ва район бўйича 53 минг тонна ялпи пахта ҳосили етиштиришимиз керак. Бу эса 1953 йилда етиштирилган ҳосилдан икки баравар ортиқдир.

Янги шароитда янгича раҳбарлик қилишнинг асосий вазифаларидан бири — колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини оширишдир. Район партия ташкилоти ҳамма колхозларни бақувват ва илғор колхозларга айлантириш, жамоат хўжалигини юксалтириш йўли блан колхозчиларнинг янада давлатманд ва маданиятли ҳаёт кечиришларига эришиш учун мавжуд ишлабчиқариш резервларидан тўла фойдаланмоқда.

Тажриба шуни кўрсатдики, артель хўжалигини қатъий план асосида ривожлантираётган, молиявий ишларни қатъий смета блан бошқараётган колхозларда ишлабчиқариш комплекс равишда юксалмоқда, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосили ортмоқда, чорва моллари кўпаймоқда, унинг маҳсулдорлиги ошмоқда. Натижада колхоз экономикаси йилдан-йил мустаҳкамланмоқда ва колхозчиларнинг моддий фаровонлиги ошмоқда.

Икки колхозни мисолга олиб кўрайлик. Охунбобоев номли колхоз 1953 йилда ҳар гектардан 36,9 центнердан ҳосил етиштирди, планда кўзда тутилган 8 миллион 451 минг сўм ўрнига 9 миллион 567 минг сўм даромад қилди. Колхозчиларнинг ҳарбир меҳнат кунига ўртача ҳисоб блан 16 сўм 58 тийиндан пул, 3 килограммдан ғалла тақсимланди.

Колхоз правлениеси механизациянинг кенг қўлланиш асосида меҳнат кунларини тежаб сарфлашга, ишлабчиқариш харажатларини мумкин қадар камайтиришга алоҳида эътибор берди. Натижада бу колхозда ҳар центнер пахта етиштириш учун планда кўзда тутилган 8,3 меҳнат куни ўрнига 7,4 меҳнат куни сарф бўлди. Колхознинг экономикаси мустаҳкамланди ва бўлинмас фонд маблағи кўпайди. Энди бу колхоз ўз олдидаги хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажариш учун мустаҳкам молиявий база вужудга келтириб олди.

Ильич номли колхоз 1953 йилда 1516 гектар ерга экин экиш ўрнига 1488 гектар ерга экин экди. Жўхори, мош ва бошқа экинларни яхши парвариш қилмасдан 105 гектар ердан ҳосил йиғиб ололмади. Ҳар гектар пахта майдонидан 21,3 центнер ўрнига 20,3 центнердан ҳосил олди, план бажарилмади. Пахта ва бошқа экинлардан кам ҳосил олинганлиги ва 105 гектардан мутлақо ҳосил олинмаганлиги натижасида колхоз сметада мўлжалланган маблағдан 1 миллион 418 минг 394 сўм кам даромад қилди. Ишлабчиқариш харажатлари кўпайиб кетганлигидан умумий даромаднинг 60 процентли ўрнига фақат 44 процент даромад колхозчиларнинг меҳнат кунига тақсимланди. Натижада ҳарбир меҳнат кунига сметада кўзда тутилгандан 3 сўм 35 тийин кам тақсимланди. Ҳарбир центнер пахтани етиштириш учун 11,9 меҳнат куни сарфланди.

Мавжуд тартиб (инструкция) бўйича колхоз правлениеси ишлабчиқариш харажати учун сметада мўлжалланган маблағнинг 70 процентини сарфлаши керак. Броқ бу колхоз правлениеси маҳсулот етиштириш плани тўлиш-тўлмаслигига эътибор бермай, ишлабчиқариш харажати учун сметада кўрсатилган маблағни 100 процент сарфлаб қўйган. Маблағ сарфлашдаги бепарволик шунга бориб етганки, сметада ишлабчиқариш харажати учун 836 минг 544 сўм пул ажратилгани ҳолда, правление 1 миллион 127 минг 728 сўм сарф этган ёки бўлинмас фонд ва колхозчиларнинг меҳнат кунига тақсимлашга ажратилиши керак бўлган маблағдан 542 минг 154 сўм пулни ишлабчиқариш харажатларига сарфлаб қўйган.

Колхоз правлениеси бу йил ишлабчиқариш планини ҳамда кирим-чиқим сметасини тузиш вақтида ўтган йилги хатоларни ҳисобга олмади, план ва смета тузишда агроном ўртоқ Ниёзов ва бошқа мутахассислар актив иштирок этмадилар. Колхоз бошланғич партия ташкилоти ва унинг секретари ўртоқ М. Муродов ишлабчиқариш масалалари блан чуқур шуғулланмасдан хўжаликни планлаштириш ишларида катта хатоларга йўл қўйди.

Бу йил колхознинг экин майдони 1665 гектарга етказилиши, шу жумладан 950 гектар ерга чигит экилиши керак эди. Ишлабчиқариш планини ва кирим-чиқим сметасини тузиш вақтида йўл қўйилган энг катта хато шу бўлдики, правление механизация кучи блан бажариладиган ишларни ҳисобга олмасдан, бутун иш процессларини қўл блан бажариш нормалари асосида план тузган. Қишлоқ хўжалик йилини якунлаш учун 365 минг 177 меҳнат куни сарфлаш мўлжалланган.

МТС блан тузилган шартномага мувофиқ бу колхоз 550 гектар ерни квадрат усулида ишлаши керак. Бу усул блан ишланганда фақат ягана учун 1800 меҳнат кунини тежаш имконияти борлиги аниқланди. Квадрат усулида ишланадиган ерларда чопиқ нормативлари ўзгартирилди, шу йўл блан биринчи ва иккинчи чопиқ вақтида 5 мингга яқин меҳнат куни тежаладиган бўлди. Дастлабки ишлабчиқариш планини тузиш вақтида меҳнат кунларини сарфлашда хўжасизлик шунга бориб етдики, ҳатто далада бу йил бажарилмайдиган (пол олиш) ишларга 6 минг 650 меҳнат куни ажратилди. «Малик» канали давлат йўли блан ва экскаватор кучи блан аллақачон тозаланган. Бу колхознинг олдинги ишлабчиқариш планида эса бу каналнн қазишга 7500 меҳнат куни ажратилган.

Шартнома бўйича 750 тонна пахтани МТС териб бериши керак. Колхоз правлениеси буни ҳисобга олмай машиналар бажарадиган иш учун ҳам 21 минг 875 меҳнат куни ажратган.

Район партия ташкилоти бу колхозни қолоқликдан чиқариш, унинг экономикасини мустаҳкамлаш, меҳнат кунларининг қийматини ошириш йўли блан колхозчиларнинг манфаатдорлигини кучайтириш учун ишлабчиқариш плани ва кирим-чиқим сметасини тузишда юз берган хатоларни тузатди. План ва смета МТС мутахассислари, агроном, зоотехниклар иштироки блан қайтадан тузиб чиқилди. Янги тузилган планда механизация воситалари блан бажариладиган ишлар тўла ҳисобга олинди, қўл меҳнатини мумкин қадар камайтиришга эътибор қилинди.

Янги планда механизацияни кенг қўлланиш, маъмурий хўжалик ходимларини камайтириш, кераксиз ишлар учун белгиланган меҳнат кунларини қисқартиш йўли блан колхоз бўйича 68 минг 975 меҳнат куни тежаш имконияти борлиги аниқланди. Машиналар блан бажариладиган ишлар ҳисобидан 45 минг 804 меҳнат куни тежалади.

Шу принципда 1-нчи МТС зонасидаги 7 колхозда ишлабчиқариш планлари ва кирим-чиқим сметалари қайтадан кўриб чиқилди. Бу ишда МТС директори ўртоқ Аъзамов, бош агроном ўртоқ Каланин бошчилигида колхоз агрономлари ва зоотехниклари, МТСнинг старший инструктор-бухгалтери ўртоқ Шамсиддинов ва бошқалар фаол иштирок этдилар. Колхоз бошланғич партия ташкилотлари план ва сметаларни тузишда яқиндан қатнашдилар. Шунинг натижасида МТС зонасидаги колхозлар бўйича 167 минг 627 меҳнат куни тежаладиган бўлди.

Район партия комитети колхозларда даромад тақсимоти вақтида қишлоқ хўжалик артели Устави бузилмаслиги учун планлаштириш вақтида йўл қўйилган хатоларни ҳозирданоқ тузатди. Ишлабчиқариш харажатларини камайтириш йўли блан биргина Ильич номли колхозда колхозчиларнинг меҳнат кунига 550 минг сўмга яқин пул ва 160 тоннага яқин қўшимча ғалла тақсимлаш имконияти борлиги аниқланди. Шу ҳисобда меҳнат кунининг қиймати 3 сўм ортди.

Илгариги план ва сметага мувофиқ ҳарбир меҳнат кунига 2 сўм 63 тийин пул ва 1150 грамм ғалла аванс тариқасида тарқатилиши кўзда тутилган бўлса, план ва сметадаги хатолар тузатилгандан кейин ҳарбир меҳнат кунига 4 сўмдан ортиқ пул ва 1400 грамм ғалла тақсимлаш мумкинлиги аниқланди ва ҳозир биринчи аванс ана шу принципда тўланмоқда. Бу ҳол колхозчиларнинг меҳнат ғайратини ошириб юборди, дала ишларининг суръати кучайиб кетди.

Колхозларнинг кирим-чиқим сметаларини тузиш вақтида ишлабчиқариш харажатларини мумкин қадар камайтиришга, колхознинг ўзида мавжуд бўлган ишлабчиқариш воситаларидан тўла фойдаланишга алоҳида эътибор бериш керак. Бу жиҳатдан Маленков номли колхозда ўтказилган иш яхши натижа берди. Бу колхозда ишлабчиқариш харажатлари ва бошқа ҳаражатлар учун ажратилган маблағлар анча қисқартирилди. Шундай қилиб бир йилда бу колхозда колхозчиларнинг меҳнат кунларига қўшимча равишда 594 минг сўм тақсимлаш мумкин бўлади. Ишлабчиқариш плани ва кирим-чиқим сметаси ўйлаб пухта тузилиши орқасида ҳар центнер пахта етиштириш учун иккитадан кам меҳнат куни сарфлаш, жамъи йил бўйича 30 минг 778 та меҳнат куни тежаш мумкин. Колхознинг ўзида бўлган асбоб-ускуналардан тўғри фойдаланиш йўли блан сарфларни анча камайтириш мумкин. Шу колхозда ўтказилган текшириш натижасида бригадаларда мингдан ортиқ қоп борлиги аниқланди ва бу қоплар колхоз омборига келтириб қўйилди.

Колхознинг илгариги план ва сметасида кўзда тутилган нотўғри сарфлар меҳнат кунининг қийматини анча тушириб қўйган. Энди бу колхоз биринчи аванс вақтидаёқ ҳарбир меҳнат куни учун колхозчиларга илгаригидан 2 сўмдан ортиқ пул тақсимламоқда.

Юқоридаги фактлар партия ташкилотларининг колхоз ишлабчиқаришига яқиндан раҳбарлик қилиб, хўжаликни планлаштиришдан бошлаб, кирим-чиқим ишларини тартибга солишгача аралашиш зарурияти борлигини кўрсатади.

Биз район бўйича колхозларнинг ишлабчиқариш планлари ва кирим-чиқим сметаларини қайтадан пухта тузиб чиқиш орқали ишлабчиқариш ҳаражатларини камайтириш йўли блан бўлинмас фонд маблағини кўпайтириш, колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш, меҳнат кунларини тежаб сарфлаш йўли блан уларнинг қийматини ошириш учун катта резервлар борлигини аниқладик. Район бўйича колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг меҳнат кунига тақсимлаш учун 5 миллион сўмга яқин резерв топилди.

КПСС Марказий Комитети сентябрь ва февраль-март Пленумлари партия ташкилотларининг колхоз, совхоз, МТС ишлабчиқаришига яқиндан раҳбарлик қилиш кераклигини жуда тўғри талаб қилди. Биз колхоз партия ташкилотларининг ишлари, колхозларнинг экономикаси блан чуқур танишиб, хўжалик масалалари блан яқиндан шуғулланиб, ўз ишимизда дастлабки натижаларга эришмоқдамиз. Энди партия ходимлари, МТС мутахассислари колхоз ишлабчиқариши блан, колхозларнинг экономикасини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш ишлари блан бевосита шуғулланабошладилар.

Сирдарё район партия ташкилоти омма ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришга алоҳида эътибор бермоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига ғалла ва бошқа экинлар майдонини кенгайтириш ҳамда экинлардан олинадиган ҳосилни кўпайтириш тўғрисидаги қарорлари колхозчи ва механизаторлар ўртасида кенг тушунтирилмоқда. Мингларча агитаторлар далачилик ва трактор бригадаларида агитация ва пропаганда ишларини олиб бормоқдалар. Дала шийпонлари оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантирилмоқда. Бунинг натижасида районда кўкламги дала ишлари муваффақиятли ва юқори агротехника қоидалари асосида ўтказилмоқда.

Районимиз колхозчилари ва механизаторлари кўкламнинг кечикиши блан вужудга келган қийинчиликларни муваффақиятли енгдилар ва чигит экишни юқори агротехника блан ўтказдилар. Район партия ташкилоти колхозчи ва механизаторларнинг меҳнат соҳасидаги активлигини ошириш йўли блан ғўза парваришини пухта ташкил этиб, бу йил пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун бор бўлган ишлабчиқариш резервларидан тўла фойдаланади.

Ўзбекистон колхозчилари партия ва ҳукуматимизнинг «Ўзбекистон ССРда 1954 — 1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қароридан руҳланиб, қишлоқ хўжалик йилини ишлабчиқариш соҳасида янги муваффақиятлар блан якунлаш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Сирдарё районининг меҳнаткашлари ҳам партия ташкилотининг раҳбарлиги остида совет кишиларининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш, мамлакатда озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш ва енгил ҳамда озиқ-овқат саноатини хомашё блан мўл-кўл таъминлаш учун курашига муносиб ҳисса қўшадилар. Район партия ташкилоти ўз фаолиятида колхозларни экономика жиҳатидан мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини оширишга алоҳида эътибор қилади.

Бу йил биз қишлоқ хўжалик йилини янгидан-янги муваффақиятлар блан якунлаш ва пахтачиликни ривожлантиришда катта ғалабаларга эришиш учун ҳормай-толмай курашамиз.

Чорвадорлар виставкага қатнашиш ҳуқуқи учун мусобақани қизитмоқдалар

Каганович номли колхоз Оҳангарон районидагина эмас, областимизда ҳам йирик чорвачилик колхозларидан ҳисобланади. Колхоз 19 мингга яқин чорва молларига эга.

Колхозда кекса, тажрибали ва илғор чўпонлар кўп. Улар колхоз жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишда кўп йиллардан бери самарали ишлаб келмоқдалар. СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси ҳақида»ги қарори колхоз чорвадорларини янада илҳомлантирди. Чўпонлар ўртасида чорво моллари сонини ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан социалистик мусобақа қизиб кетди.

Илғор чўпон Абдушукур Қурдошев аъло суфатли жун берадиган ангор зотли эчкиларни кўпайтиришда колхоз чорвадорлари ўртасида биринчи ташаббускорлардандир. Ўртоқ Қурдошев бу йилги қишдан 300 бош эчкини соғ ва саломат асраб чиқди. Унинг қиш учун жамғарган 36 тонна пичанидан 10 тоннаси ортиб қолди. Яхши боқилган эчкиларнинг ҳарбиридан ўртача 2,5 килограммдан, алоҳида 10 бош эчкининг ҳар қайсидан 5 килограмм 600 граммдан жун олинди.

Колхоз областимиздаги бошқа колхоз фермаларини ангор зотли такалар блан таъминлаши керак. Такаларни боқиш ўртоқ Абдушукур Қурдошевга топширилган. Ўртоқ Қурдошев зотли такаларни алоҳида эътибор блан парвариш қилмоқда. У Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқи учун мусобақага қўшилиб бундай деди:

— Мен ҳарқайсиси 5—6 килограммдан жун берадиган эчкилар сонини бу йил ўтган йилдагига қараганда 2 баравар кўпайтириш, область колхозларига 200 бош зотли ангор такалари етказиб бериш, қўлимдаги она эчкиларнинг ҳар 100 тасидан ўртача 125 тадан улоқ олиб саломат сақлаб қоламан.

Ўртоқ Қурдошев мусобақа мажбуриятидаги шартларни бажариш учун зўр ғайрат блан курашмоқда. Шу райондаги Юсупов номли колхозга ҳозиргача 25 бош така берилди.

Колхоз маркази Қорахитой қишлоғидан 25 километр узоқликда, тоғ орасида жойлашган отарда 78 ёшли чўпон Эргаш Қўлдошев ўғли Исмат блан 416 та эчкини боқади. Бу йилги қаттиқ қишда, бу эчкиларнинг ҳаммаси сақлаб қолинди ва шу кунларда яхши парвариш қилинаётир. Бу кекса чўпон колхоз чорводарларига мол боқиш усулларини қунт блан ўргатиб келади. Отанинг қўлидаги эчкилар туғабошлади. Ҳозир 83 эчкидан 109 улоқ олинди, 26 эчки эгиз туғди. Улоқларнинг ҳаммаси соғ ва саломат ўстирилмоқда.

— Биз ота-боланинг мажбуриятимиз шуки, — дейди Эргаш ота, — ҳар 100 она эчкидан 130 тадан улоқ олиб, эчки сонини йил охирида 600 тадан оширишдир.

Илғор чўпонларнинг Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқи учун мусобақаси колхоз чорвадорлари ўртасида ғайрат ва ташаббусни янада оширмоқда.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Эртаги сабзавот экинлари парвариш қилинмоқда

Ворошилов номли колхозда эртаги картошка ва сабзавот экинлари сифатли қилиб экиб олинди. Илғор бригада звенолар сабзавот, картошка экишда янги машиналардан унумли фойдаланиб, йириклаштирилган карталарда машина кучи блан картошка ва бошқа сабзавот экинлари экиб бўлинди.

Колхозда эртаги картошка, сабзавот экинлари парвариши ҳам барвақт бошланди. Қ. Расулев ва Рашидов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эртаги карам биринчи чопиқдан чиқарилди, пиёз экилган ерларда ўтоқ қилиш бошланди. Ўртоқ Н. Жамолова бошлиқ звено ерларида картошка яхши униб чиқабошлади. Бу ерда эртаги карамни ўғитлашга ҳам киришдилар.

Калинин районидаги Генерал Раҳимов номли колхозда ҳам сабзавот экинларининг парвариши бошланди. Қарам, лавлаги экилган ерларда чопиқ ва ягана қилишга киришдилар. Ўртоқ Турди Деҳқонбоева бригадасида эртаги карамга ўғит берилмоқда.

Илғор колхозлар эртаги сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштиришда социалистик мусобақани кучайтириб, экинларни парвариш қилмоқда.

З. МУҲАМАДЖОНОВ.

Четэлларда Биринчи Май байрами

Бутун ер юзидаги юз миллионларча кишилар меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни, барча мамлакатлардаги ишчиларнинг қардошлик куни — Биринчи Майни байрам қилдилар. Четэлларда оммавий Биринчи Май намойишлари ва митинглари уруш хавфига қарши, тинчлик учун, халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун курашда халқларнинг бирлигини янада мустаҳкамлаш шиори остида ўтди.

Хитой Халқ Республикасида, Европадаги халқ демократияси мамлакатларида, Корея Халқ-Демократик Республикасида, Германия Демократик Республикасида ва Мўғулистон Халқ Республикасида традицион Биринчи Май байрами айниқса зўр тантана ва шодлик блан нишонланди. Бу мамлакатларнинг меҳнаткашлари Биринчи Май кунида Майолди мусобақасининг ажойиб якунларини тўпладилар, янги ҳаёт қурилишида янгидан-янги муваффақиятларга эришишга ва тинчлик йўлида янада кўпроқ қат'ият блан кураш олиб боришга тайёр эканликларини намойиш қилдилар.

Халқ Хитойининг шаҳар ва қишлоқларида Биринчи Май намойишлари ғоят тантанали ўтди. Республиканинг пойтахти Пекинда Мао Цзе-дун, Лю Шао-ци, Чжу Дэ ва Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг бошқа а'золари, демократик партияларнинг ва халқ ҳукуматининг раҳбарлари жойлашган минбарлар олдидан ярим миллион киши ўтди.

Пекин корхоналаридаги меҳнат илғорлари байрам намойишини бошлаб бердилар. Шундан кейин майдонга пионерлар кириб келдилар. Пионерлар кетидан ишчиларнинг, темирйўлчиларнинг, атроф қишлоқлардаги деҳқонларнинг, давлат муассасалари ва савдо корхоналари, хизматчиларининг, студентлар, маданият арбобларининг колонналари ўтдилар.

Намойишчилар колонналари кўтарган қизил транспарантлар Хитой меҳнаткашларининг янги ҳаёт қурилишида эришган муваффақиятларини тасвирлаб бердилар, индустриялаш учун ва қишлоқ хўжалигида социалистик ўзгаришлар учун, Корея масаласини тинч ҳал этиш ва Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатиш учун, бутун дун'ёда тинчлик учун, Хитой блан Совет Иттифоқи ўртасидаги улуғ ва бузилмас дўстликни янада мустаҳкамлаш учун кураш олиб боришга чақирдилар.

Четэл меҳнаткашларининг Пекинга келган жуда кўп вакиллари минбарларда туриб, намойишчиларни табрикладилар. Меҳмонлар орасида совет касаба союзлари ва совет ёшларининг делегациялари ҳам бор эди.

Намойишдан кейин пойтахт аҳолисининг оммавий сайили бўлди. 1 Май куни Тяньаньминь майдонида осмонга жуда кўп мушаклар отиш блан тамомланди.

Пхеньянда 1 Май куни шаҳар халқ комитети биноси олдида байрам митинги бўлди. Бу митингда министрлар кабинетининг раиси маршал Ким Ир Сен, Корея Халқ-Демократик Республикаси Олий Халқ мажлиси президиумининг раиси Ким Ду Бон, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети раисининг ўринбосари Пак Ден Ай ва Корея Меҳнат партиясининг ҳамда Корея Халқ-демократик Республикаси ҳукуматининг бошқа раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

Митингдан кейин намойиш бошланди. Бу намойишда шаҳар аҳолисидан 200 мингдан ортиқ киши қатнашди. Намойишчилар: «Яшасин улуғ Совет Иттифоқи халқларининг корейс халқи блан абадий дўстлиги!», «Бутун кучимизни ватанимиз халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учйиллик планини муваффақиятли бажариш учун сафарбар қилайлик!», «Корейс халқи бирбутундир. Корея корейсларникидир!» деган шиорлар ёзилган транспарантларни кўтариб бордилар.

Меҳнаткашларнинг Биринчи Май намойишлари Вонсан, Хамхин, Чхончжин, Синьийчжу, Нампхо шаҳарларида ва мамлакатнинг бошқа вилоят ҳамда уезд марказларида ҳам бўлиб ўтди.

Поляк халқи 1 Майни баланд руҳ блан байрам қилди. Биринчи Май байрами поляк халқининг мустаҳкамланиб бораётган бирлигини, Польша блан Совет Иттифоқи ўртасидаги бузилмас дўстликни, мамлакат меҳнаткашларининг социализм қуриш учун, барча халқлар блан қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун, бутун дун'ёда тинчлик учун тинмай курашга астойдил интилаётганликларини ёрқин кўрсатган намойишга айланди.

Варшавада Биринчи Май намойишида неча юз минглаб меҳнаткашлар қатнашди. Минбарда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Берут Давлат советининг раиси А. Завадский, Министрлар советининг раиси Ю. Циранкевич, Польша маршали К. Рокоссовский, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг а'золари, Польша Халқ Республикаси Давлат совети ва ҳукуматининг а'золари, жамоатчилик вакиллари, шунингдек Биринчи Май тантаналарида қатнашиш учун Польшага келган четэл касаба союз делегацияларининг раҳбарлари бор эди.

Б. Берут намойишчиларга қарата нутқ сўзлаб айтдики, Польша меҳнаткашлари совет халқининг қардошларча ёрдами туфайли, шаҳар ва заводларни харобалар устида қисқа вақт ичида тиклаб олдилар, мамлакат экономикасини янада ривожлантиришнинг асоси бўлган йирик саноатни вужудга келтирдилар.

Б. Берут халқаро аҳволга тўхталиб, бундай деб уқтириб ўтди: Польша ўз истиқболига осойишталик ва ишонч блан қарайди, Польшанинг мустақиллиги ва хавфсизлиги давлатнинг ўсиб бораётган мудофаа қувватига, қудратли Совет Иттифоқи блан абадий, бузилмас ва қардошлик иттифоқига, улуғ Хитой Халқ Республикаси блан ва халқ демократияси мамлакатлари блан ҳамда Германия Демократик Республикаси блан дўстликка таянади. Поляк халқи ўзини озод қилганлиги ва ўзига ҳартомонлама ёрдам бераётганлиги учун Совет Иттифоқидан миннатдордир.

Прагада ўтказилган намойиш қатнашчиларини Чехословакия республикасининг президенти А. Запотоцкий, бош министр В. Широкий бошчилигида ҳукумат а'золари, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий секретариатининг а'золари табрикладилар.

Вацлав майдонида республика президенти А. Запотоцкий шуерда ҳозир бўлган кишиларга, бутун халққа қарата нутқ сўзлади. Запотоцкий бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашда Совет Иттифоқининг қилган катта хизматларини та'кидлаб, СССРнинг ҳаракати туфайли Берлин блан Жанва кенгашлари чақирилди, бу кенгашлар халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга ёрдам беради, деб уқтириб ўтди.

Биз, деди президент, бутун тинчлик лагери блан олға борамиз ва халоскоримиз ҳамда буюк иттифоқчимиз СССРдан доим намуна оламиз. Биз Клемент Готвальднинг васиятларига содиқ бўлиб қоламиз ва қуйидаги Биринчи Май Чақириғини бажарамиз: «Миллий фронтда Совет Иттифоқи блан биргаликда олға, ватанимизни яшнатиш учун, тинчлик учун олға!».

Митинг қатнашчилари Запотоцкийнинг нутқини гулдурос қарсаклар блан ва: «Яшасин Совет Иттифоқи!», «Яшасин тинчлик!» деган табрик сўзлари блан бирнеча марта бўлиб турдилар.

Венгриянинг пойтахти Будапештда Биринчи май намойиши уч ярим соат давом этди. Ҳукумат минбарларида Венгрия меҳнаткашлар партиясининг ва халқ ҳукуматининг раҳбарлари бор эди. Пионерлар, физкультурачилар, корхоналарнинг меҳнаткашлари, студентлар, меҳнаткаш деҳқонларнинг вакиллари, хизматчилар шу минбарлар ёнидан ўтдилар. Намойиш қатнашчилари кўтариб олган транспарантлар, шиорлар венгер халқининг тинчликка, ўз ватанининг қудратини мустаҳкамлаш учун, социализм қурилишида муваффақиятлар қозониш учун ижодий меҳнат қилишга бўлган қат'ий иродасини ифода этди.

Намойишдан кейин Будапешт майдонлари, боғлари ва паркларида халқ сайили ўтказилди.

Руминия, Болгария, Албания, Мўғулистон Халқ Республикаси меҳнаткашлари Биринчи май кунини оммавий намойиш блан нишонладилар.

Германия Демократик Республикасининг неча юз минглаб меҳнаткашлари Берлинда ўтказилган Биринчи Май намойишида қатнашдилар. Германия Демократик Республикасининг президенти Вильгельм Пик, Германия Демократик Республикасининг бош министри Отто Гротеволь, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг ҳамда Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг бошқа раҳбарлари ҳукумат минбарларидан туриб намойишчиларни табрикладилар. Байрам намойишининг қатнашчилари Германияни бирлаштиришга эришишга қат'ий қарор берганликларини, «Европа мудофаа бирлашмаси»га қарши, бутун дун'ёда тинчлик ўрнатиш учун курашга қат'ий қарор берганликларини билдирдилар.

Салкам беш соат давом этган намойишда Ғарбий Берлин меҳнаткашларининг делегациялари ҳам қатнашдилар.

Ғарбий Берлин сенати ва Ғарбий Берлин касаба союзларининг ўнг раҳбарлари Биринчи Май митингини корхона эгалари блан биргаликда ўтказишга чақирдилар. Аммо, меҳнаткашларнинг кўпчилиги иғвогарликдан иборат ана шу чақириқни қувватламади. Ишчилар Берлиннинг ғарбий секторларида Бонн ва Париж ҳарбий шартномаларига қарши, ишҳақини ошириш учун, Германияни бирлаштириш учун, тинчлик учун кураш шиорлари остида намойиш ўтказдилар.

Ғарбий Берлин полицияси намойишчилардан кўп кишини қамоққа олди.

Капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари Биринчи Май кунини кенг нишонладилар.

Ма'лумки, француз ма'мурлари Парижда Бастилия майдони — Миллат майдони маршрути бўйича традицион Биринчи Май намойишини ўтказишни тақиқлаган эдилар. Сена департаменти касаба союзлари бирлашмасининг чақириғи блан Парижнинг неча ўн минглаб аҳолиси 1 Майда Венсен ўрмонига тўпланди. Бу ерда митинг ўтказилди. Минбарда Умуммеҳнат конфедерациясининг бош секретари Бенуа Фрашон, Сена департаменти касаба союзлари бирлашмасининг бош секретари Эжен Э. Энафф, Жак Дюкло бошчилигидаги Франция Коммунистик партиясининг раҳбарлари, генерал Пети, аббат Гранжье, профессор Бургиньон ва Франциядаги демократик жамоатчиликнинг бошқа вакиллари бор эди.

Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг а'зоси Раймон Гюйо, унитар социалистик партиянинг секретари Прессуир, прогрессив республикачилар союзининг вакили Гастон Морис ва бошқалар нутқ сўзладилар.

Умуммеҳнат конфедерациясининг бош секретари Бенуа Фрашон катта нутқ сўзлади. Фрашон фанцуз меҳнаткашларини ўзларининг моддий аҳволларини яхшилаш учун, тинчлик, эркинлик ва миллий мустақиллик учун олиб борилаётган курашда биргалашиб ҳаракат қилишни мустаҳкамлашга чақирди.

Лондонда Биринчи май намойишида 40 мингга яқин киши — партия, касаба союз ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, ишчилар ва хизматчилар, фан ва сан'ат арбоблари қатнашдилар. Улар зўр бериб қуролланиш ва янги уруш тайёргарлаш сиёсатини тақиқлашни, оммавий қирғин қуролларни тақиқлашни, мустамлакачилик урушларининг тўхтатилишини ва герман милитаризмини қайтадан тиклаш сиёсатига хотима беришни талаб этган шиор ҳамда плакатларни кўтариб бордилар.

Гайт-паркнинг ям-яшил майдонида оммавий митинг бўлди. Бу митингда Буюк Британия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Гарри Поллит нутқ сўзлади. Гарри Поллит меҳнаткашларни янги уруш тайёргарлигига қарши қақшатғич зарба беришга чақирди.

Митинг қатнашчилари ғоят баланд руҳ блан резолюция қабул қилдилар. Бу резолюция тинчликни мустаҳкамлаш учун курашга ва олиб борилаётган мустамлакачилик урушларининг ҳаммасини тўхтатиш учун курашга чақиради.

Нью-Йоркда ўтказилган Биринчи май митингида 15 минг ишчи ва шаҳардаги прогрессив жамоатчилик вакиллари қатнашди. «Иш ва тинчлик» шиори остида ўтган бу митингда «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Сталин мукофотининг лауреатлари Говард Фаст ва Поль Робсон, Америка Компартияси Миллий комитетининг а'зоси Элизабет Флин ва бошқалар нутқ сўзладилар. Митинг қатнашчилари томонидан қабул қилинган резолюция бутун дун'ёда тинчлик учун кураш олиб боришга, Хитой Халқ Республикасини танишга, атом қуролини тақиқлаш учун курашга ва бошқа мамлакатларнинг ички ишларига АҚШни аралашмасликка чақиради.

Индонезиянинг миллионларча оддий кишилари Биринчи Май кунини ғоят баланд руҳ блан нишонладилар. Жакартада, Сурабайяда, Жокьякартада, Семарангда, Меданда, Суркартада, Макассарада ва бошқа шаҳарларда Коммунистик партиянинг, касаба союзларининг, ёшлар ташкилотларининг чақириғи блан Биринчи май намойишлари ва митинглари бўлиб ўтди.

Жакартада Биринчи Май намойишида ярим миллион киши қатнашди. Намойиш Индонезия ишчилар синфи ва деҳқонлари бирлигининг ўсиб бораётган кучини кўрсатди. Намойиш қатнашчилари миллий мустақиллик учун, мустамлакачилик режимининг қолган-қутганларини тугатиш учун курашни кучайтиришни астойдил истаётганликларини билдирдилар. Жанва кенгаши номига телеграмма юборилди. Бу телеграмма Корея проблемасини мумкин қадар тезроқ ҳал этишга, Ҳинди-Хитойдаги урушни тўхтатишга ва Ҳинди-Хитой халқларига тўла мустақиллик беришга чақиради.

Япония меҳнаткашлари Биринчи май байрамини кенг нишонладилар. 1 Май шарафига бағишланган митинглар мамлакатнинг ҳамма қисмида бўлиб ўтди. Бу митингларда бир ярим миллиондан ортиқ киши қатнашди.

Токиода Мейдзи паркида ўтказилган Биринчи май митингида турли касаба союзларга бирлашган 300 мингдан ортиқ меҳнаткаш қатнашди. Улар Япониянинг ремилитаризация қилинишига қарши, Американинг ҳарбий «ёрдами»га қарши, демократик ҳуқуқлар учун, ишҳақини ошириш учун курашга чақирувчи шиорларни кўтариб келдилар. Юнайтед Пресс агентлигининг билдиришига кўра, митинг қатнашчилари: «Американилар, юртингизга жўнаб кетинг!» деган сўзлар ёзилган транспарантларни кўтариб борганлар.

Италияда, Швеция, Швейцария, Норвегия, Бельгия, Дания, Финляндия, Австрияда, Латин Америкаси мамлакатларида, яқин ва Ўрта Шарқда ва ер юзининг бошқа қисмларида ҳам меҳнаткашларнинг Биринчи Май намойишлари ва митинглари ўтказилди.

Биринчи Май байрами дун'ёнинг барча мамлакатларидаги меҳнаткашларнинг бирдамлиги мустаҳкамланиб бораётганлигини очиқ-равшан кўрсатган намойишга айланди.

(ТАСС).

ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИНИНГ ЖАНВА КЕНГАШИ

ЖАНВА, 30 апрель. (**ТАСС махсус мухбири**). Ташқи ишлар министрлари Жанва кенгашининг бугунги мажлисида **В. М. Молотов** раислик қилди.

Бугун Корея масаласи юзасидан давом этган умумий мунозарада фақат Туркия ва Таиланд вакиллари сўзга чиқдилар.

Туркия вакили бирнеча дабдабали ибораларни айтиш блан чекланди. У ўз сўзида Американинг Кореяга қарши интервенциясини мақтади ва «Шимолий Кореянинг таклифларини қувватламаслик зарурлигини сезаман» деди. Туркия делегати Корея масаласини ҳал этиш учун нимани таклиф этиши ҳақида ломмим демади.

Таиланд вакилининг нутқи ҳам худди шундай мазмунсиз бўлди. Туркия вакилининг нутқи сингари Таиланд вакилининг нутқи ҳам Кореядаги америка ҳарбий интервенциясини мақташдан иборат бўлди ва унда ҳечқандай таклиф йўқ эди. Таиланд вакили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 1950 йил 7 октябрьда қабул қилган резолюциясини бу «проблемани ҳал этиш калиди» деб ҳисоблаганлигини айтиш блан чекланди, ҳолбуки, АҚШ томонидан таз'йиқ қилинган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Корея масаласини ҳал этишдан ожиз эканлигини кўрсатганлиги ҳаммага ма'лум.

Шу икки мамлакат вакилларидан кейин ҳечким сўз олмади.

Раислик қилучи В. М. Молотов мажлисни ёпиш олдидан, барча делегацияларнинг умумий келишувига мувофиқ навбатдаги мажлис 3 май душанба кунига тайинланганлигини э'лон қилди.

ЖАНВА, 1 май. (**ТАСС махсус мухбири**). Бугун ёпиқ мажлис бўлиб ўтди. Бу мажлисда Англия, Франция, АҚШ, Хитой Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи, Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Корея Республикаси ташқи ишлар министрлари қатнашдилар.

Мажлисда Корея масаласи юзасидан ғайрирасмий равишда умумий фикр алмашиш бўлди.

В. М. МОЛОТОВ ҲУЗУРИДА ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ ВА А. ИДЕН ШАРАФИГА ЗИЁФАТ

ЖАНВА, 30 апрель. (ТАСС). Бугун СССР — ташқи ишлар министри В. М. Молотов Хитой Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай ва Буюк Британия ташқи ишлар министри А. Иден шарафига зиёфат берди.

БМТНИНГ ИҚТИСОДИЙ ВА ИЖТИМОИЙ КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 30 апрель. (ТАСС). Кеча иқтисодий ва ижтимоий кенгаш ялпи мажлисларида бирқанча масалалар юзасидан ўз комитетлари тақдим этган докладларни кўриб чиқди ҳамда тасдиқлади.

«Касаба союзларининг ҳуқуқлари паймол қилинаётганлиги ҳақидаги масала кўрилган вақтда Қўшма Штатлар делегацияси резолюция проекти тақдим этди. Бу проектда Совет Иттифоқида «касаба союзларининг ҳуқуқлари гўё паймол қилинаётганлиги» тўғрисида «озод касаба союзлари» деб аталган халқаро конфедерация тўқиган ва туҳматдан иборат бўлган «ҳужжат»ни муҳокама қилиш, БМТ бош секретарига эса бу сохта ҳужжатни э'лон қилиш ва БМТ а'зоси бўлган барча давлатлар ўртасида тарқатиш таклиф этилади.

Америка делегациясининг иқтисодий ва ижтимоий кенгашдаги атмосферани заҳарлаш ҳамда халқлар ўртасида душманлик ва адоват компаниясини авж олдириш мақсадида ишлатаётган бу найранги тамомила муваффақиятсизликка учради. Қўшма Штатлар вакили бирнеча марта қаттиқ э'тироз билдиришига қарамай, кўпчилик овоз блан Ҳиндистон делегациясининг таклифи қабул қилинди. Бу таклифда Қўшма Штатлар тақдим этган резолюция проекти кенгашнинг ушбу сессиясида муҳокама қилинмасин, дейилади. Етти мамлакат — Ҳиндистон, Совет Иттифоқи, Чехословакия, Миср, Норвегия, Югославия ва Австралия вакиллари Ҳиндистон делегациясининг таклифини қувватладилар. Қўшма Штатлар, Англия, Туркия делегатлари ва гоминданчи бу таклифга қарши овоз бердилар. Етти мамлакат (Франция, Бельгия, Куба, Эквадор, Аргентина, Венесуэла ва Покистон) вакиллари овоз беришда бетараф қолдилар.

ИРОҚНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

БАЙРУТ, 30 апрель. (ТАСС). Боғдоддан олинган хабарларга қараганда, кеча Боғдодда Ироқнинг янги ҳукумати тузилганлиги э'лон қилинган. Ҳукумат қуйидаги кишилардан иборат: бош министр ва қурилиш министри — Аршад Алумарий, ташқи ишлар министри ва маориф министри — Фозил Жамолий, молия министри — Абдулмажид Маҳмуд, ички ишлар министри — Саид Кезас, мудофаа министри — генерал Хусайн Макки Ҳаммос, юстиция министри — Факри Табакшоли ва бошқалар.

МАРОКАШДА АҲВОЛ

ПАРИЖ, 2 май. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги берган хабарлардан ма'лум бўлишича, Марокашдаги аҳвол ҳамон кескинлигича қолмоқда. Франциянинг Марокашдаги бош резиденти генерал Гийом ўзининг «фавқулодда чоралар» кўражаги ҳақида аҳолини огоҳлантиргандан кейин мамлакатда аслда қамол ҳолати жорий қилинди. Касабланкада «тинтув» операцияси икки кундан буён давом этмоқда. Бу операцияда маҳаллий полициядан ташқари яна бошқа районлардан шаҳарга келтирилган полиция қисмлари ҳам, қўшинлар ҳам қатнашмоқда. Шаҳарнинг араблар яшаб турган маҳаллаларини полиция соқчилари ўраб олганлар. Шаҳарнинг европалилар яшаб турган қисмида соқчилар марокашлиларнинг ҳужжатларини текширмоқдалар. Пойтахтга олиб келадиган ҳамма йўллар контроль остига олинган ва қаттиқ қўриқланмоқда. Кеча бир кун ичидагина Касабланкада 300 дан кўпроқ киши қамоққа олинган. 1 майга ўтар кечаси ма'мурлар «Истиқлол» партиясининг кўзга кўринган а'золаридан 9 кишини ва «Мустақиллик демократик партияси»нинг икки арбобини қамоққа олганлар ва мамлакатнинг жанубига сургин қилганлар. (Бу икки ташкилот мамлакатда французларнинг ҳукмронлик қилишига қарши чиқмоқда ва Марокашга мустақиллик берилишини талаб қилмоқда).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Антонин Дворжак

(ВАФОТИГА 50 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БЛАН)

Антонин Дворжак номи чех музика маданиятининг тарихида катта роль ўйнайди. Дворжак чех классик музикасига асос солган буюк композитордир. У, Берджих Сметана традицияларини давом эттирган ва у блан яқин ҳамкорликда ижод қилган машҳур сан'ат арбобидир. Дворжак номи чех миллий опералари, халқ куйлари руҳида ёзилган симфоник ва камер асарларининг яратилиши блан чамбарчас боғланган.

Антонин Дворжак 1841 йил 8 сентябрьда Праганинг шимолий қисмида жойлашган Нелагозевес қишлоғида туғилади. Чех халқининг шўх рақс куйлари, қишлоқ деҳқонларининг кечки ўйин-кулгилари, ашулалари, ишқивоз созандалардан иборат кичик оркестр томонидан ижро этилган халқ куйлари ёш Антониннинг қалбига чуқур жойлашади. Лекин музикага қобилиятли бола биргина ашула ва рақс куйларини эшитиш блан қаноатланиб қолмайди. У, тўққиз ёшида қишлоқ созандаларига қўшилиб скрипка чалабошлайди, кейинчалик оркестрнинг доимий иштирокчиси бўлиб қолади. Музика блан бир қаторда умумий та'лим мактабида ҳам ўқийди.

Дворжак 12 ёшга киргач Злоницс шаҳрига амакисиникига боради. У ерда Антонин Лимоннидан музика назарияси, альт, рояль ва органда чалишни ўрганади. Ёш Дворжакда музикага бўлган зўр иштиёқ ва маҳоратни кўрган Антонин Лиманн унга музика блан жиддий шуғулланишга маслаҳат беради.

1857 йилда ёш Антонин Прага шаҳридаги орган мактабида ўқийбошлайди. Бу мактаб черков қарамоғида бўлганлиги сабабли ўқувчиларга энг биринчи навбатда ибодат вақтларида ижро этиладиган музика асарлари ўргатиларди. Қобилиятли бола Антонин тор рамкада берилган та'лим блан қаноатланмасдан мустақил ҳолда янги музика адабиётлари блан танишади. У, Прага оркестрларидан бирида альтда чалади. Бу оркестр, кўпинча Шуман, Вагнер ва шунга ўхшаш кўпгина романтик композиторлар асарларини ижро этарди. Шу даврда Дворжак машҳур композиторларнинг кўпчилик асарлари блан яқиндан танишади ва мустақил ижод қилабошлайди. Бу ижоднинг меваси 1861 йилда юзага чиқади. Унинг дастлабки музика асарларидан икки скрипка, икки альт ва виолончель учун ёзилган уч қисмдан иборат квинтет, кичик оркестр учун иккита пьеса (галоп ва полька) ҳамда 4 қисмдан иборат квартетни кўрсатиш мумкин. Бу асарлар ёш композиторнинг дастлабки ижодий тажрибалари бўлишига қарамай, уларнинг классик асарлари та'сири ҳамда ёрқин миллий руҳ блан суғорилганлиги яққол кўриниб турар эди. Дворжак 1865 йилда «Кипарислар» деб аталган қўшиқлар тўпламини ёзади. Бу тўплам чех шоири Густав Пфлегер — Моравский ше'рларига ёзилган 18 қўшиқни ўз ичига олади. Композиторнинг 1888 йилда «Севги қўшиқлари» деб аталган бошқа бир тўплами босилиб чиқади.

Дворжакнинг ижоди мана шу йўсинда йил сайин кенгаяборади, музика ижодига жон-дили блан берилган оташин ижодкор симфониялар, камер-инструменталь асарлари, увертюралар, пьесалар ва қўшиқларни зўр қизиқиш блан яратади. Умуман 1860 йилларда яратилган асарлар композиторнинг ўз устида ишлаб асар яратиш учун зарур бўлган воситалар блан қуролланганлиги ҳамда музика классиклари ва романтик композиторлар Моцарт, Бетховен, Шуберт, Шуман, Лист ва Вагнер ижодларидан ўргангачлигидан дарак берарди. Дворжакнинг ижод устида тинмай ишлаши унинг 1870 йилларда биринчи опера яратиши учун зарур шароитлар ҳозирлади.

Дворжакнинг опера ижоди Сметана опера ижодининг гуллаган бир даврига тўғри келади. Сметананинг 1866 йилда Прага опера театри саҳнасида қўйилган «Сотилган келин» операси чех миллий операсининг келажакда ривожланиш йўлларини кўрсатиб беради. (Бу опера ҳозир Тошкентдаги Навоий номли опера ва балет театри саҳнасида қўйилмоқда). Бундан ташқари чех классик музикасининг ривожланишида рус музикаси классикларининг реалистик принциплари катта та'сир кўрсатади. 1866 йилда Прагада машҳур рус композитори Михаил Иванович Глинканинг «Иван Сусанин» операси, 1877 йилда эса «Руслан ва Людмила» операси кўрсатилади. Улуғ рус халқининг реаль ҳаёти асосида ёзилган бу опералар, чех классик опера сан'ати тараққиётида катта та'сир кўрсатади.

1870 йилда Дворжакнинг «Альфред» номли биринчи операси юзага чиқади. 1871 йилда «Король ва кўмирчи» операсини ёзиб битиради. 1875 йилда эса «Ванда» номли опера ёзади. Лекин бу операларнинг мазмуни чех халқи ҳаётидан олинган бўлишига қарамай, улар бадиий жиҳатдан ҳали талабга тўла жавоб берарли даражада эмас эди.

Дворжак томонидан 1877 йилда яратилган «Айёр деҳқон» номли опера олдинги операларга нисбатан бошқача формада ёзилади. Композитор бу операда Сметана бошлаб берган традицияни давом эттириб, музика тилини соддалаштиришга, халқ турмуши колоритларини яратишга интилади. Опера музикаси чех халқ қўшиғи ва рақсларидан иборат икки элементнинг органик ҳолда бир-бирига боғланишига асосланади. Опера саҳифаларидаги музикаларнинг тез усул блан ижро этилиши куй ва унинг мазмунини баланд руҳ блан бўртдиришга хизмат қилади. Опера қаҳрамонининг ҳаракатлари халқ рақс куйлари блан ёрқин ифодаланади. Бу ҳол операнинг халқчил бўлишини, кенг эшитувчилар оммасига тушинарли бўлишини та'минлайди.

Дворжакнинг опера жанри соҳасида қунт блан ишлаши, бошқа жанрлар устида ишлашига халақит бермади, аксинча бой тажриба ортдириб бирмунча гўзал камер ва симфоник асарлар яратишига ёрдам берди. У, опера жанрида халқ ижодларидан қанчалик кўп фойдаланган бўлса, камер ва симфоник асарларидан ҳам шунчалик кенг фойдаланади. Унинг квартетлари, квинтетлари, симфоник асарлари халқ рақс куйлари интонацияларини ўз ичига олади. Унинг фамажор симфониясида чех табиати манзаралари, чех халқ қўшиғи ва рақс куйларининг ёрқин интонациялари бирин-кетин тизилиб ўтади.

1870 йилда Дворжак, чех жамоатчилиги орасида йирик мутахассис композитор сифатида танилади. Шу йилларда у, отоқли немис композитори Брамс блан танишади. Ижодий ҳамкорлик унинг камер ва симфоник асарларининг халққа янада яқин бўлишига ёрдам қилади. Бу ҳол айниқса унинг симфоник ижодига катта та'сир кўрсатди. Дворжак 1878 йилда симфоник аркестр учун 3 та славян рапсодияси ёзади. Шу йилнинг ўзида фортепианода чалиш учун машҳур «Славян рақслари» деб аталган рақслар тўпламини яратади. 1780 йилда эса беш қисмдан иборат «Чех сюита»сини ёзади.

Дворжак 1884 йилнинг бошларида Англия музика арбобларининг таклифи блан Лондонга боради. Лондонда у, ўзининг «Гусит увертюрасини», иккинчи славян рапсодиясини, симфониясини ва бошқа асарларини эшитдиради. Орадан кўп ўтмай, Дворжак Лондон филармония жамиятининг фахрий а'зоси қилиб сайланади.

Ма'лумки, 19-нчи асрнинг биринчи ярмида Чехиянинг илғор фан ва адабиёт арбоблари улуғ рус ёзувчиларининг асарларини таржима қиладилар, рус композиторларининг асарларини ўрганадилар ва ижро этадилар. Рус музика маданиятининг машҳур арбоблари Чех музика маданиятининг ривожланишига биродарлик қўлини чўзиб ғамхўрлик қиладилар. Айниқса рус-чех музика алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлашда Прагага уч марта борган гениаль рус композитори Петр Ильич Чайковский қимматли ҳиссалар қўшди. Чайковский барча чех музика арбоблари блан яқинлашади. Дворжак Чайковский блан 1888 йилда я'ни Чайковскийнинг Прагага биринчи марта боришидаёқ дўстлашган эди. Чайковский Дворжакнинг сан'ат маҳоратига юксак баҳо бериб, унинг Россияга келишини таклиф қилади.

Дворжак 1890 йилда Россияга келади ва Москвада рус Музика жамиятининг навбатдаги 8-нчи концертида ўз асарларига дирижёрлик қилади. Дворжак асарлари рус музика арбоблари ва эшитувчилари томонидан Чайковский айтгандек самимий қарши олинади ва юқори баҳо берилади. Профессор Г. Э. Конюс Дворжак ижодига катта баҳо бериб «Ғарбда кўзга кўринган славян композиторларидан биридир...» «... Композитор чех ва бошқа славян халқлари қўшиқлари ва куйларига зўр қизиқиш блан қарайди» деб ёзади. Дворжак Россиядан ўз ватанига қайтгач Чехия фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси қилиб сайланади. Прага университети унга музика доктори унвонини беради. Бир йилдан сўнг композиторга философия доктори унвони, орадан кўп ўтмай Кембридж университети унга фахрий музика доктори унвони беради.

Дворжак 1892-нчи йилдан 1894-нчи йилгача Нью-йорк сан'ат арбобларидан бирининг таклифи блан Нью-Йоркка боради ва у ерда Нью-Йорк миллий консерваторияси директори ва профессори бўлиб хизмат қилади. Композитор Нью-Йорк консерваториясида ўқучи негр сан'аткорларига зўр ҳурмат блан қарайди. Улар блан негр қўшиқлари ва маданияти ҳақида давомли суҳбатлар ўтказади. Дворжак айниқса ўқучиси Генри Берлай томонидан ижро этилган негр халқ қўшиқларини мароқ блан эшитади. Буларнинг ҳаммаси композиторнинг 5-нчи «Янги дун'ёдан» деб аталган машҳур симфониясининг яратилишида катта роль ўйнайди.

Дворжак ўз ватанига қайтиб келгач яна ўнлаб камер-инструменталь асарлар, поэмалар яратади. Умрининг сўнгги йилларигача опера жанри устида ишлашни давом эттиради. 1898—1899 йиллар давомида «Шайтон ва Кача», «Сув париси» операларини яратади. Дворжак 1904 йил биринчи майда оғир касалликдан сўнг вафот этади.

Славян музика маданиятининг ривожланиши миллий озодлик ҳаракатларининг ўсиши блан чамбарчас боғланган эди. Миллий озодлик ҳаракатлари чех халқи орасида ҳам жуда кучли эди. Бу миллий озодлик ҳаракатларидан рағбатланган Дворжак бу улуғ воқиаларни ўз асарларида усталик блан ифодалайди. Унинг ижодий йўли замонасида мавжуд бўлган барча қарама-қаршиликлардан холис эмас эди. Оташин ижодкор ўзининг ўткир маҳорати, халқнинг реалистик ижодига таянганлиги сабабли бу кураш гирдобидан ғолиб чиқди. Унинг яратган асарлари чех музика маданиятининг ривожланиш йўлини чизиб берди.

Бизнинг совет давримизда Ғарбий славян мамлакатлари блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик алоқаси кун сайин мустаҳкамланмоқда. Совет халқи Дворжак асарларини ёрқин халқчил бўлиши, гўзал, характерли образларда ифодаланган мазмунининг хилма-хиллиги ва бойлиги учун севиб эшитмоқда. Совет халқи реалистик сан'ат намояндаси А. Дворжак номини ҳурмат блан тилга олади.

М. АҲМЕДОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — ёзги бинода: 4/V да **Оттело**, 5/V да **Бир севги афсонаси**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/V да **Уйқудаги гўзал**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/V да **Муқимий**.

«РОДИНА», «ВАТАН», НАВОИЙ номли (қишки), НАВОИЙ номли (ёзги), СОБИР РАҲИМОВ номли (қишки), «ИСКРА» (қишки, кеч соат 8—20 минутгача), «ИСКРА» (ёзги), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз), «ХИВА», «ЎЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 гача), ТЕЛЬМАН номли кинотеатрларда — янги рангли бадиий фильм **Содиқ дўстлар**.

«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 10 да **Маскарад**.

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Анна Каренина**, (иккала серия).

ПУШКИН номли кинотеатр — **Сепли тўй**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кечқурун **Кемалар қал'аларни штурм қилмоқда**.

«9-НЧИ МАЙ» — **Албаниянинг буюк жангчиси Скандербег**.

ТЕРИ, МУЙНА ХОМАШ'ЁСИ ВА ЖУН ТОПШИРУЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
«ЗАГОТЖИВСИРЬЁ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАГИ РАЙОН КОНТОРАЛАРИ
хомаш'ё топширган кишиларга
Белгиланган нормада мол олиш учун 1954 йил 1 январьгача берилган ва мол блан та'минланмаган
квитанция ва ордерларни қайта рўйхат қиладилар
Шундай квитанция ва ордерларни рўйхат қилиш муддати — 1954 йил 1 июньгача бўлиб, Матлубот кооперацияси рўйхатдан ўтган квитанция ва ордерларга тегишли молни 1954 йил 1 июльгача беради.
«Облзаготживсирьё».

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.
Р 01725. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1325.